

Ruimtelijke Onderbouwing

Zonnepark Noordhorn

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief

Opdrachtgever:

Novar Nederland B.V.
Emmasingel 4
9726 AH Groningen

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	205559
Datum:	20-2-2025
Projectleider:	TR
Opgesteld:	MB
Gecontroleerd:	TR
Status:	Definitief
Versie:	4

© 2025 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Aanleiding 5
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.3 Huidige planologische regime 7
1.4 Leeswijzer 8
2 Planbeschrijving 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied 9
2.3 Zonnepark 11
2.4 Landschappelijke inpassing 14
2.5 Beplanting en beheer 18
3 Beleidskaders 20
3.1 Inleiding 20
3.2 Rijksbeleid 20
3.3 Provinciaal en regionaal beleid 24
3.4 Gemeentelijk beleid 30
3.5 Conclusie 33
4 Waardentoets 34
4.1 Inleiding 34
4.2 Natuur 34
4.3 Archeologie 36
4.4 Cultuurhistorie 37
4.5 Water 38
4.6 Conclusie 41
5 Milieuaspecten 42
5.1 Inleiding 42
5.2 Bodem 42
5.3 Geluid 42
5.4 Luchtkwaliteit 44
5.5 Lichtreflectie 44
5.6 Elektromagnetische straling 45
5.7 Warmteontwikkeling 46
5.8 Kabels en leidingen 46
5.9 Externe Veiligheid 47
5.10 Bedrijven en milieuzonering 47
5.11 Verkeer en parkeren 48

5.12 Vormvrije m.e.r.-beoordeling 48
5.13 Conclusie 49
6 Uitvoerbaarheid 50
6.1 Inleiding 50
6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid 50
6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 50
6.4 Economische uitvoerbaarheid 50
6.5 Conclusie 51
Bijlagen 52

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel voor 2030; het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. De Europese klimaatwet (april 2021) streeft naar een reductie van de uitstoot van broeikasgas van 55% in 2030 en het klimaatneutraal zijn in 2050. Naast de steeds belangrijker wordende duurzaamheidsopgaven spelen er in Nederland diverse uitdagingen zoals het chronische gebrek aan ruimte en de discussies tussen landbouw en natuur. Een integrale gebiedsontwikkeling waar al deze facetten een plaats krijgen is dan ook wenselijk.

In haar Omgevingsvisie heeft de provincie Groningen bepaald dat in 2050 95% vermindering van de CO2 uitstoot is gerealiseerd. Om dit mogelijk te maken zet de provincie in op de realisatie van grootschalige zonnevelden. In de Regionale Energie Strategie (RES) Groningen wordt de opgave gesteld om in 2050 5,7 TWh op te wekken door middel van zonne- en windenergie om CO2 neutraal te zijn.

De provincie Groningen wil voldoen aan de afspraken in het Klimaatakkoord, 95% vermindering van de CO2 uitstoot in 2050. De leidende principes om deze doelen te halen zijn het stimuleren van zon op dak, efficiënt gebruik van energie en energienetwerk, multifunctioneel ruimte gebruik; streven naar 50% lokaal eigendom van lokaal opgewekte energie. Zonneparken moeten kansen bieden voor meervoudig ruimtegebruik, efficiënt gebruik van beschikbare netcapaciteit en goede landschappelijke inpassing. Voor 2030 ligt er nog een opgave om 0,28 TWh in te vullen om duurzame energie op te wekken. Om deze doelstelling te behalen wordt ingezet op wind- en zonne-energie.

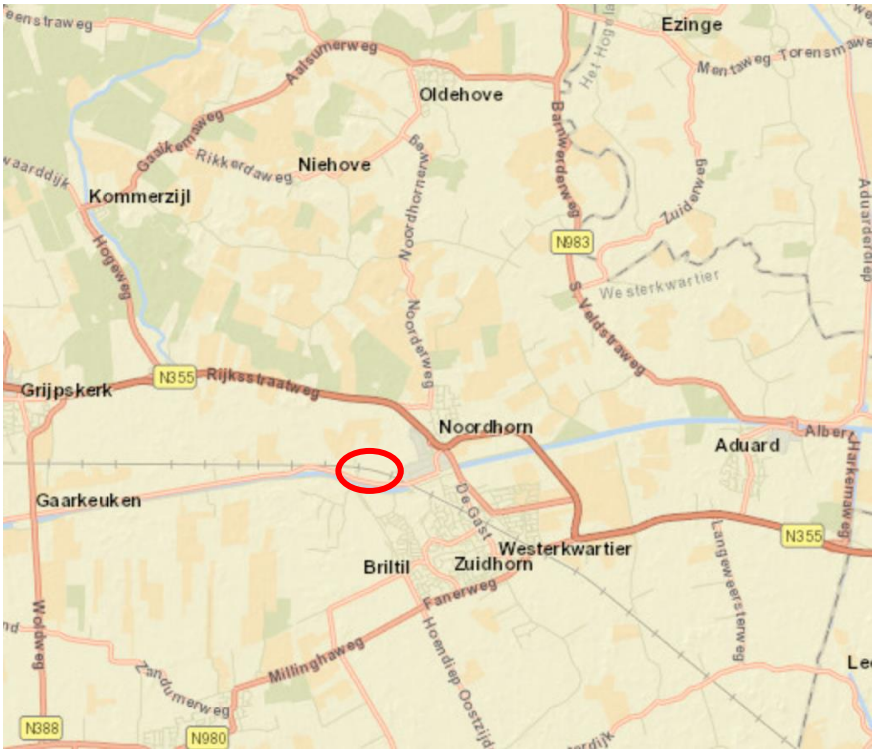
De gemeente Westerkwartier heeft de ambitie om in 2050 CO2 neutraal te zijn en in 2030 50% minder CO2 uitstoot te hebben. In de Visie Hernieuwbare Elektriciteit staat hoe de gemeente dit wil bereiken. Ze stimuleert daarom kleinschalige duurzame energie-initiatieven en stimuleert en faciliteert in zonnevelden welke naar aard en schaalbaarheid passend zijn in het landschap.

Novar Nederland B.V. (hierna: Novar) wil door middel van een grondgebonden zonnepark op agrarische grond buiten de bebouwde kom een bijdrage leveren aan de ambitie van gemeente Westerkwartier om in 2050 energieneutraal te zijn. Novar is een ervaren ontwikkelaar van verschillende typen zonneparken en grootschalige zonnesystemen. Novar heeft al meer dan 1.250.000 zonnepanelen aangelegd, waarbij ruim 130.000 huishoudens worden voorzien van groene stroom. Dit resulteert in het vermijden van meer dan 200.000.000 ton aan CO2-uitstoot per jaar.

Voor de realisatie van het zonnepark wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied betreft een grasland van circa 6,9 hectare tussen het Van Starkenborghkanaal aan de zuidzijde en de spoorlijn Leeuwarden – Groningen aan de noordzijde. Het perceel wordt aan de noord-, oost-, zuidzijde omsloten door watergangen. Ook aan de westzijde is gedeeltelijk een watergang aanwezig. Aan de zuidzijde van het perceel staan bomen op de zuidelijke oever van de hier aanwezige watergang. Daarachter bevindt zich de weg van Starkenborghkanaal Noordzijde. Aan de noordzijde van het plangebied scheiden de watergangen en een groenstrook het plangebied van de eerdergenoemde spoorweg. De spoorweg ligt verhoogd in het landschap. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een agrarisch erf behorende bij Van Starkenborghkanaal Noordzijde 51. Het plangebied is toegankelijk via dit erf en vier dammen vanaf respectievelijk Van Starkenborghkanaal Noordzijde en de groenstrook langs de noordzijde.

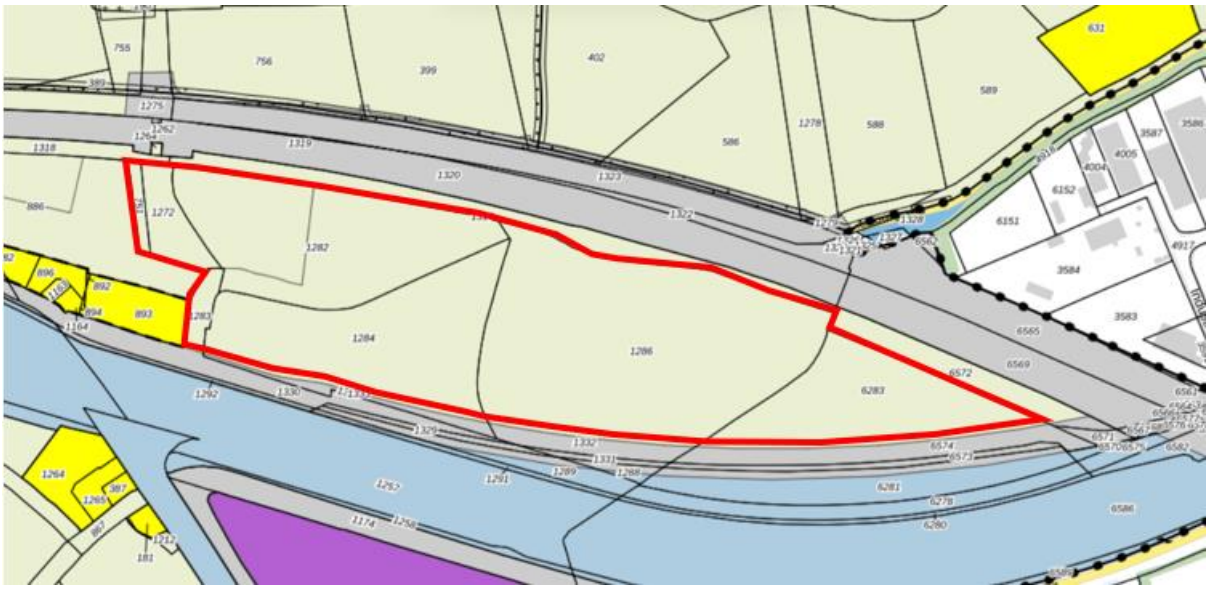

Figuur 1: Ligging plangebied

Figuur 2: Begrenzing plangebied

1.3 Huidige planologische regime

Het vigerende bestemmingsplan voor het plangebied is het bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn, door de gemeenteraad vastgesteld op 24 mei 2012. Het volledige plangebied kent de enkelbestemming 'Agrarisch'. Het bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn (herziening) vastgesteld op 27 maart 2019 is de dubbelbestemming waarde 'Archeologie 5' toegevoegd aan de locatie.

Figuur 3: Uitsnede plankaart bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn

Bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn
Conform artikel 3 van het bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn zijn de voor 'Agrarisch' aangewezen gronden onder meer bestemd voor het agrarisch grondgebruik, de landschappelijke waarde, bos- en/of natuurelementen met een oppervlakte minder dan 2 hectare en bestaande infrastructurele voorzieningen.

Bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn (herziening)
De regels voor de bestemming Waarde -Archeologie 5 zijn gesteld in artikel 32 van het bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn (herziening). Deze gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor doeleinden ter bescherming en veiligstelling van de in de grond verwachte (middelhoge) archeologische waarden. Hiertoe geldt een onderzoeksplicht voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte groter dan 1000 m^2. Tevens geldt een vergunningsplicht, inclusief onderzoeksplicht, voor het uitvoeren van werkzaamheden met een oppervlakte groter dan 1000 m^2 en dieper dan 50 cm onder het maaiveld.

Daarnaast is op 15 december 2023 het ontwerpbesluit 'Herziening Bestemmingsplan Buitengebied Westerkwartier' ter inzage gelegd. Deze herziening voorziet ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen in herziene en geharmoniseerde regels, op een aantal punten aangepast en aangevuld op basis van nieuwe beleidsregels. De herziening voorziet niet in wijziging van de bestemmingen ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan die relevant zijn voor voorliggend plan.

1.3.1 Strijdigheid planologisch regime

De realisatie van een zonnepark is strijdig met de bestemmingsregels behorende bij artikel 3 van het bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn. Om de realisatie van voorliggend plan mogelijk te maken wordt een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan aangevraagd, op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° van de Wabo.

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. Daarin wordt een beschrijving gegeven van de toepassing zijnde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van het plangebied weeggeven en het plan voor Zonnepark Noordhorn toegelicht. Voor het plan is een Landschappelijk inrichtingsplan opgesteld. Dat is toegevoegd als bijlage 1 bij deze ruimtelijke onderbouwing.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied van circa 6,9 hectare is gelegen aan de noordkant van het Van Starkenborghkanaal en aan de zuidkant van de spoorlijn Leeuwarden – Groningen. Het plangebied wordt ingeklemd tussen deze infrastructurele structuren. Aan de noord-, oost- en zuidzijde wordt het perceel omsloten door watergangen. Ook aan de westzijde van het perceel is een watergang aanwezig.

Figuur 4: Luchtaanzicht plangebied

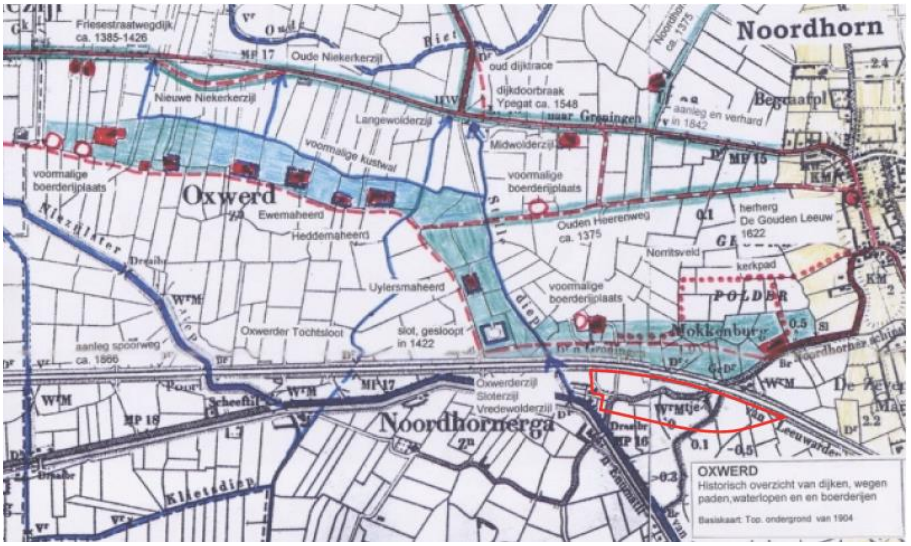
Aan de noordzijde van het plangebied scheiden de watergangen en een groenstrook het plangebied van de verhoogd in het landschap liggende spoorweg. Aan de westzijde grenst het plangebied aan een agrarisch erf gevestigd op het adres Van Starkenborghkanaal Noordzijde 51. Het plangebied is toegankelijk via dit erf en vier dammen vanaf respectievelijk Van Starkenborghkanaal Noordzijde en de groenstrook langs de noordzijde.

Het perceel zelf bestaat voornamelijk uit Engels raaigras en wordt agrarisch beweid en bemest. De omgeving van het plangebied bestaat aan de noord- en westzijde voornamelijk uit agrarisch landschap. Aan de oost- en zuidzijde bevinden zich de bebouwde kommen van respectievelijk Noord- en Zuidhorn. Het Leekstermeer is het dichtstbijzijnde grotere aaneengesloten natuurgebied.

2.2.2 Landschap

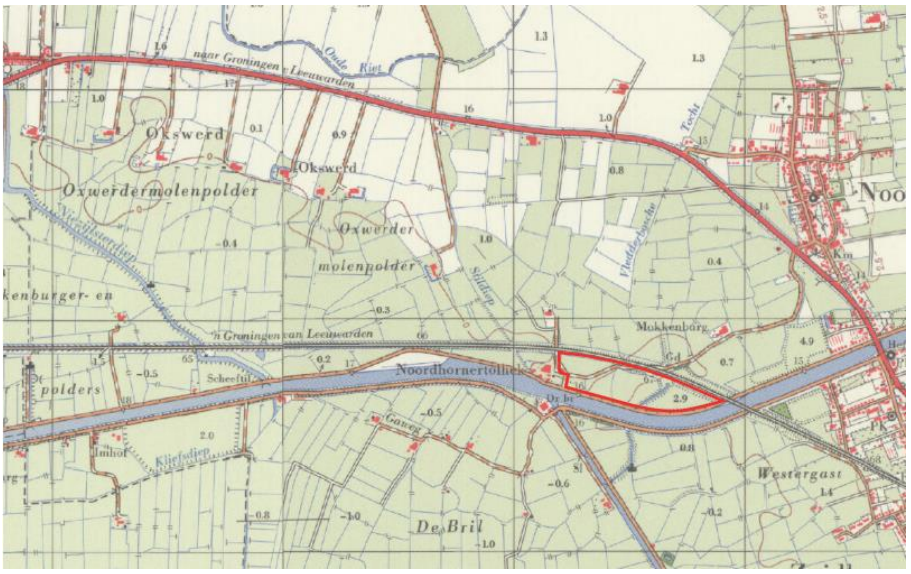
In de ontwikkeling van het landschap speelt de invloed van de zee een belangrijke rol, samen met de vele riviertjes en kanalen. In de loop der tijd heeft de mens meer en meer een stempel gedrukt op het landschap. Het plangebied is gelegen op de overgang van het dijkenlandschap en het wegdorpenlandschap. Een opvallen element in het landschap is het oude lint van versterkte boerderijen in de Oxwerdermolenpolder, ten noorden

van het plangebied, gebouwd op een oude kustwal waar de zeedijk overheen liep. Deze dijk vormde de oude verbindingsroute tussen Groningen en Friesland. De dijk is zelf niet meer zichtbaar in het landschap, maar de loop is nog wel te herkennen aan het lint van oude boerderijen (zie figuur 5).

Figuur 5: Historische kaart 1904 (Fré Bisschop eigenaar boerderij 'Mokkenburg'). In het lichtblauw Oxwerd en het oude dijktracé als rode stippellijn.

Op de historische kaarten is goed te zien dat ten noorden van de oude zeedijk de verkavelingsrichting meer langgerekt is, terwijl ten zuiden er sprake is van een meer blokvormige verkaveling (zie figuur 6). De noordelijk van het oude lint gelegen percelen zijn voornamelijk in gebruik als akkerland. De zuidelijk gelegen percelen, waaronder ook het plangebied, zijn voornamelijk in gebruik als grasland. Het lint van boerderijen loopt door richting de noordrand van het plangebied. Met de aanleg van het Van Starkenborghkanaal tussen 1931 en 1938 is het plangebied geïsoleerd komen te liggen tussen de spoorlijn en het kanaal.

Figuur 6: Kaart plangebied en omgeving anno 1975

Het huidige bedrijventerrein direct ten noorden van het plangebied, vanaf de jaren '90 ontwikkeld aan de noordzijde van de spoorlijn, is vernoemd naar de aldaar gelegen boerderij Mokkenburg (zie figuur 7).

Figuur 7: Kaart plangebied en omgeving anno 1993

De laatste grote verandering in het landschap heeft plaatsgevonden omstreeks 2014. Ter hoogte van het plangebied is het Van Starkenborghkanaal verbreed, waarmee de huidige begrenzing van het plangebied langs de zuidrand tot stand is gekomen (zie figuur 8). Met deze laatste werkzaamheden zijn het verkavelingspatroon en diverse watergangen binnen het plangebied verloren gegaan en is er één groot agrarisch perceel ontstaan.

Figuur 8: Satellietfoto plangebied in 2013 (l) en 2015 (r).

2.3 Zonnepark

2.3.1 Initiatief voor een zonnepark

Middels voorliggend plan wil initiatiefnemer een bijdragen aan de nationale-, provinciale- en gemeentelijke ambities voor het klimaat en de daarvoor benodigde energietransitie. Voorliggend plan betreft het realiseren van een zonnepark binnen een plangebied van circa 6,9 hectare. Om energie op te slaan op momenten van pieken in de opwek en op een later moment te kunnen leveren aan het net wordt tevens een batterijopstelling gerealiseerd.

2.3.2 Locatiekeuze

Het plangebied ligt ingeklemd tussen twee grote infrastructuurlijnen; het Van Starkenborghkanaal ten zuiden van het plangebied en het spoor Groningen – Leeuwarden ten noorden van het plangebied. Ten oosten van het

plangebied, aan de noordzijde van het spoor is een bedrijventerrein gelegen. Voor de meest nabij gelegen woningen is er uiterst beperkt zicht op het zonneveld mogelijk. Enkel de grondeigenaar heeft direct zicht op het zonneveld. Ten zuiden van het van Starkenborghkanaal zijn enkele woningen gelegen met mogelijk zicht op het zonneveld. Hier kan met de landschappelijke inpassing op in worden gespeeld.

De ligging ingeklemd tussen twee grote infrastructuurlijnen, grenzend aan een bedrijventerrein en het beperkte zicht van omwonenden maakt de locatie een geschikt gebied voor het ontwikkelen van een zonnepark en sluit aan bij de uitgangspunten zoals geformuleerd in de Visie Hernieuwbare Energie van de gemeente Westerkwartier.

2.3.3 Gegevens zonnepark

Het zonnepark wordt voorzien van op het zuiden georiënteerde opstellingen met zonnepanelen met een maximale hoogte van 2,00 meter. Om voldoende ruimte voor licht op de bodem en infiltratie van regenwater in de bodem vrij te houden wordt er tenminste 25% vrij gehouden tussen de rijen met panelen.

De opgewekte stroom wordt vanaf de zonnepanelen getransporteerd naar omvormers, gemonteerd op stellages onder de panelen. Vanaf de omvormers wordt de stroom getransporteerd naar transformatorstations. De transformators worden nabij de ontsluiting geplaatst, binnen het hekwerk. De bruto oppervlakte van het plangebied omvat circa 6,9 hectare, waarvan effectief circa 5 hectare wordt benut voor opstellingen met panelen. Het zonnepark levert energie aan circa 3.350 huishoudens.

2.3.4 Transformatoren, batterijen en bijgebouwen

De technische installaties (transformator, inkoopstation, batterij) worden ingepast middels een vogelbosje. Omdat de technische installaties voor hulpdiensten bereikbaar dienen te zijn worden deze geplaatst langs de inrit van het zonnepark in de oostelijke punt. De bouwhoogte van de installaties behorende bij het zonnepark bedraagt maximaal 4,6 meter.

De opstelling met batterijen zal bestaan uit maximaal 56 batterijcontainers, een transformatorstation, een container met reserveonderdelen en omvormers. Totaal kent de opstelling een omvang van circa 550 m^2, met een vermogen van 5MW en capaciteit van 20 MWh. De bouwhoogte van de batterijen en bijbehorende bouwwerken bedraagt maximaal circa 3 meter.

2.3.5 Hekwerken

Er wordt een onopvallend landschappelijke hekwerk van maximaal 2m hoog toegepast rondom de paneelopstelling. Bij het hekwerk komen 6 cameramasten van circa 6 meter hoog. Toepassing van een hekwerk is een eis vanuit de verzekeraar. Er wordt een ruimte van circa 20 cm onderaan vrijgelaten, zodat het perceel passeerbaar blijft voor kleine zoogdieren.

Figuur 9. Impressie hekwerk bij een zonnepark (bron: Novar)

2.3.6 Toegankelijkheid en ontsluiting

Het zonnepark is niet openbaar toegankelijk. Het terrein wordt enkel betreden voor beheer, onderhoud of in geval van incidenten. Verharding wordt binnen het zonnepark zo veel mogelijk beperkt, waar noodzakelijk worden grasbetontegels of halfverharding toegepast. Een verharde inrit die rond loopt is een vereiste. Hierdoor kunnen hulpdiensten zonder keren het terrein op- en af rijden. Om dit mogelijk te maken loopt de ontsluiting door langs de zuidelijke rand van het terrein om via een dijkcoupere weer aan te sluiten op de openbare weg.

2.3.7 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment waarop de benodigde rijkssubsidies (SDE++) zijn toegewezen en vergunningen zijn verleend, en van de toewijzing van capaciteit door de netbeheerder . De bouwfase neemt doorgaans een periode van meerdere maanden in beslag.

2.3.8 Looptijd

De exploitatie van het zonnepark duurt 30 jaar. Na deze fase wordt het zonnepark volledig ontmanteld. De percelen worden nadien tot originele staat van gebruik hersteld. De zonnepanelen, kabels en overige materialen worden op een milieuvriendelijke manier gerecycled of hergebruikt

2.3.9 Operationeel

De aanleg loopt over in het beheer. In deze periode is de ontwikkelaar verantwoordelijk voor een goed ecologisch beheer van het plangebied. Hiervoor is een beplantings- en beheerplan opgesteld, dat is opgenomen in het landschappelijk inrichtingsplan. In deze periode worden geen meststoffen of pesticiden gebruikt en krijgt de natuur tijd om zich te ontwikkelen. Na ontmanteling van het zonnepark wordt het plangebied weer in originele staat van gebruik hersteld.

2.3.10 Communicatie en participatie

Initiatiefnemer heeft een participatieplan opgesteld waarin de communicatie, procesparticipatie en financiële participatie inzake voorliggend plan is vastgelegd, zie hiervoor de afzonderlijke bijlage.

Bewoners krijgen verschillende mogelijkheden om te participeren in het project. Initiatiefnemer onderscheidt deze mogelijkheden in procesparticipatie en financiële participatie. Ter aanzien van het proces is de technische haalbaarheid van het plan de basis. Initiatiefnemer moet het project ten slotte uiteindelijk tot stand kunnen brengen tijdens de bouw ervan. Daarna komen de kaders vanuit de Provincie en de Gemeente, deze worden meegegeven in de maatwerkprocedure. Beide (technische haalbaarheid en kaders) vormen de basis voor een

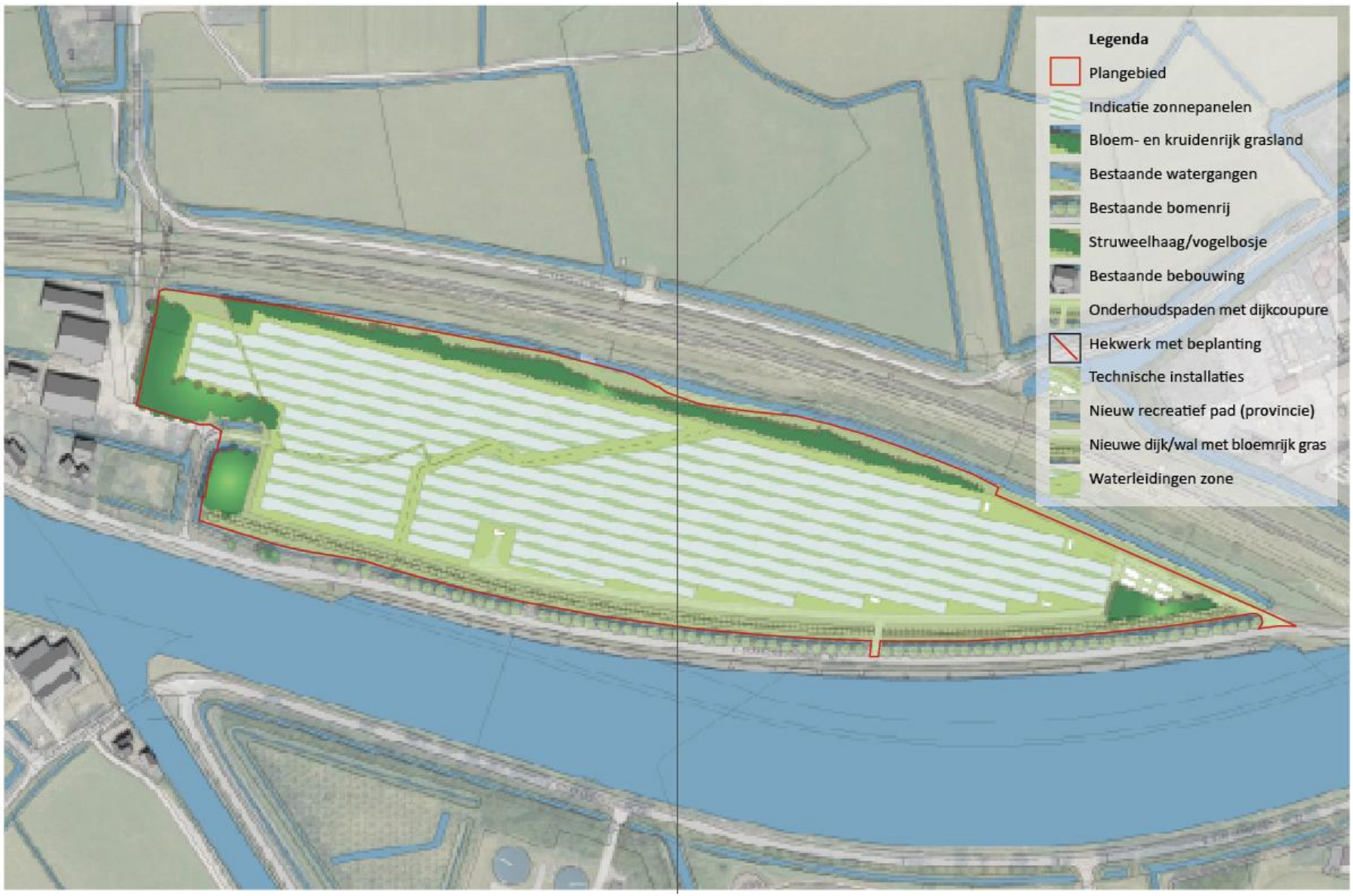
landschappelijk inpassingsplan, wat herhaaldelijk kan worden aangepast op de wensen en input van bewoners (indien deze wensen binnen de kaders van de Provincie en Gemeente vallen). Alle communicatie met omwonenden en andere belanghebbenden wordt in het gesprekslogboek bijgehouden. Dit gesprekslogboek is uiteindelijk de input voor het participatieverslag

Financiële participatie
Initiatiefnemer zoekt samenwerking met lokale partijen voor het realiseren van 50% lokaal eigendom. Er is allereerst contact gelegd met bestaande organisaties, zoals de Vereniging van Dorpsbelangen Noordhorn en de energiecoöperatie De Zevenster Zonnestroom. Deze partijen zijn benaderd vóór de start van het omgevingsproces met bewoners. Aangezien het lokaal eigendom niet met deze partijen wordt gerealiseerd is op de tweede bewonersavond aan de bewoners een oproep gedaan tot het vormen van een werkgroep om financiële participatie verder vorm te geven. Het doel is om vanaf het begin gelijkwaardig samen te werken. Indien lokaal eigendom op geen enkele manier mogelijk blijkt te zijn, worden er andere vormen van financiële participatie besproken met de omgeving, zoals bijvoorbeeld een gebeidsfondsadracht. Hierover worden afspraken vastgelegd in de anterieure overeenkomst.

Zie tevens het participatieverslag wat als afzonderlijke bijlage bij voorliggende onderbouwing is toegevoegd.

2.4 Landschappelijke inpassing

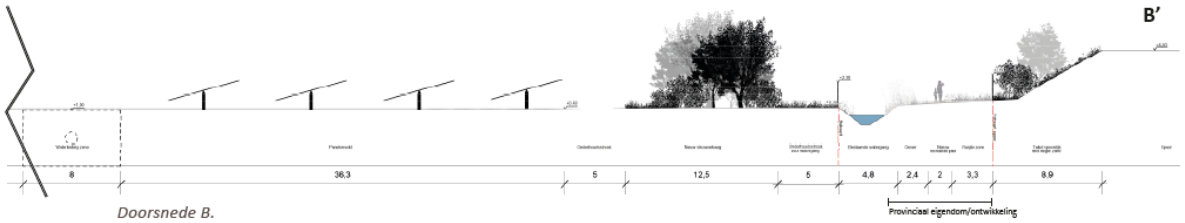
Om te komen tot een goede landschappelijke inpassing is een inrichtingsplan opgesteld (zie afzonderlijke bijlage). Het plan gaat uit van de kwaliteiten van het gebied, bestaande landschappelijke structuren en de ambities van de gemeente en provincie. Parallel aan het opstellen van dit inrichtingsplan hebben er flora- en faunaonderzoeken plaatsgevonden in het plangebied. In dit onderzoek is niet alleen onderzocht welke flora en fauna er voorkomen in het plangebied en of de aanleg van het zonnepark negatieve gevolgen heeft voor flora en fauna, maar is ook gekeken welke kansen er zijn om de ecologische waarden in het plangebied te versterken. Deze kansen zijn verwerkt in het inrichtingsplan, waardoor een ecologische meerwaarde wordt gerealiseerd.

Figuur 10: Kaart landschappelijk inpassingsplan

2.4.1 Meervoudig ruimtegebruik

Het zonnepark is voorzien van een langschappelijk raamwerk waarbinnen wordt gestreefd naar meervoudig ruimtegebruik voor biodiversiteit, natuur en landschap. Dit wordt bereikt door het realiseren van bloem- en kruidenrijk grasland binnen het zonnepark en het toepassen van inheems struweel voor de landschappelijke inpassing. Tevens wordt recreatief medegebruik van de westelijke en noordelijke rand mogelijk gemaakt door de aanleg van het zonnepark te combineren met een door de provincie geïnitieerde wandelroute langs de spoordijk.

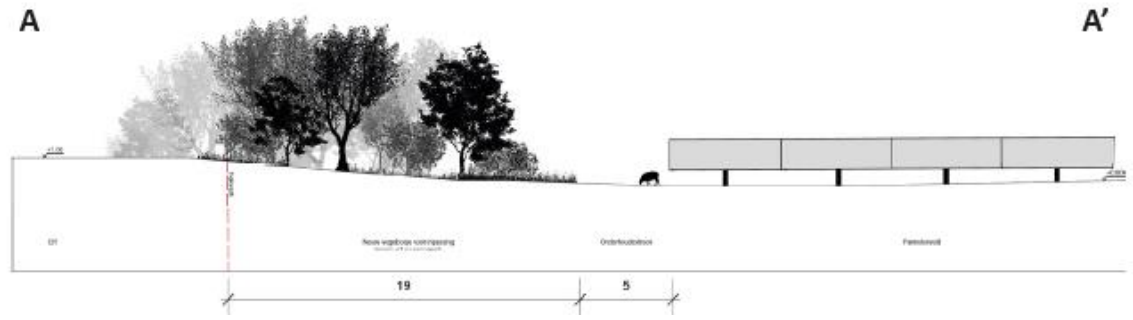
Figuur 11: Dwarsprofiel noordelijke rand gezien in westelijke richting

2.4.2 Aansluiten op landschapsstructuren

Met de ontwikkeling van het zonnepark wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de kenmerken en structuren van het landschap. Het ontwerp sluit aan op de kenmerken van het dijkenlandschap en het wegdorpen landschap, met bijbehorende ecologische kwaliteiten. Het landschappelijk raamwerk is gebaseerd op de leidende ontginningsstructuren en het versterken van het weteringenstelsel. De oriëntatie van de opstellingen met panelen volgt de vorm van de omkadering door de spoorlijn en het kanaal.

Investeren in natuurwaarden

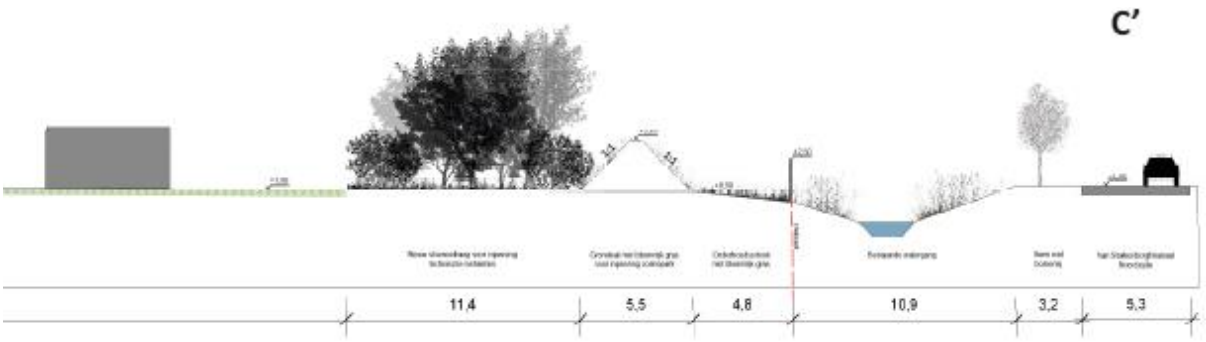
Met de landschappelijke inpassing met struweel en vogelbosjes worden bestaande structuren met elkaar verbonden en krijgt de biodiversiteit een impuls. Er wordt gebruik gemaakt van inheemse en gebiedseigen beplanten die een bijdrage leveren aan variatie in habitat voor diverse diersoorten. Tussen de panelen wordt bloem- en kruidenrijk grasland gerealiseerd ten behoeve van de biodiversiteit.

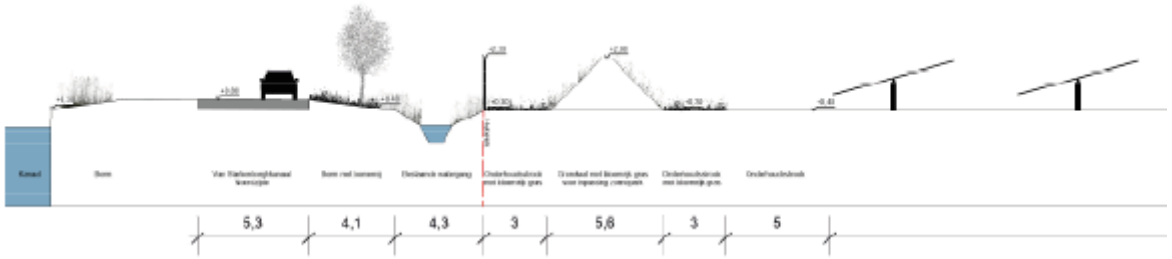
Figuur 12: Dwarsprofiel vogelbosje tussen erf en zonnepark

2.4.3 Behouden watergangen en onderhoudszones

Ten noorden en zuiden van het plangebied lopen watergangen in beheer van het waterschap. Langs de noordelijke (primaire) watergang, Vledderboschtocht, dient een onderhoudsstrook van 5 meter breed vrij te worden gehouden. Langs zuidelijke (secundaire) watergang wordt een onderhoudsstrook van 3 tot 5 meter breed vrij gehouden. Gezien het gebrek aan ruimte worden er geen ingrepen aan de watergangen of de oevers uitgevoerd. Door een extensief beheer van de oeverstroken toe te passen kan er echter wel een ecologische meerwaarde worden gecreëerd.

Figuur 13: Dwarsprofiel oostelijke punt zonneveld gezien in oostelijke richting

Figuur 14: Dwarsprofiel zuidelijke rand gezien in westelijke richting.

2.4.4 Zicht op het zonnepark

Door het aanplant van struweel die aansluit op de struweelrand langs de spoordijk, wordt een aantrekkelijke groene recreatieve zone langs het spoor gemaakt en wordt er afstand gecreëerd tot de paneelopstelling. Het zonnepark is redelijk op ooghoogte aanwezig. Door het plaatsen van een nieuw dijklichaam langs de Van Starkenborghkanaal Noordzijde met een hoogte van ca. 2,5 meter, zal het zicht vanaf de weg afgeschermd worden. Aan de andere kant van het Van Starkenborghkanaal staan een aantal huizen die zicht hebben op het plangebied en op een hoogte van ca. +0,70 m NAP staan. Ondanks dat deze woningen iets verder van het plangebied staan (ca. 150 meter), zal naar verwachting het zicht op het panelenveld nagenoeg afgeschermd zijn vanuit de woning. Voor de daadwerkelijke bepaling van de hoogte van de grondwal zal uiteindelijk een hoogtestudie uitgevoerd worden.

Figuur 15. Impressie grondwal.

2.5 Beplanting en beheer

2.5.1 Bloem- en kruidenrijk grasland

Het doel is om het perceel zoveel mogelijk te verschalen zodat er een bloem- en kruidenrijke vegetatie ontstaat. Dit levert een bijdragen aan de biodiversiteit en de natuur. Insecten foerageren op de bloeiende vegetatie, maar het zal ook dienen als leefgebied voor andere soorten vogels en/of zoogdieren. Zowel de insecten als de zaden van de bloemen dienen tevens als voedsel voor vogels en andere dieren. Door het gevarieerde voedselaanbod ontstaan er mogelijkheden voor veel verschillende soorten. Er wordt een inheems kruidenmengsel passend bij de bodem en waterhuishouding en de voedingstoestand gebruikt. Door na het maaien het maaisel af te voeren wordt de grond verschraald en krijgen kruiden meer kans om zich te ontwikkelen ten opzichte van grassen. Het maaisel blijft eerst enkele dagen op het land liggen om te drogen en zodat de zaden uit kunnen vallen. De percelen worden alternerend gemaaid en per perceel van binnen naar buiten zodat de fauna een uitweg heeft naar de randen. Invasieve soorten als Japanse duizendknoop en berenklauw worden jaarrond bestreden. Eventueel kan met drukbegrazing door schapen het panelenveld worden beheerd.

Figuur 16: Referentiebeeld bloem- en kruidenrijk grasland

2.5.2 Struweel

De noordzijde van het zonnepark is voorzien van een strook met struweel parallel aan de spoordijk. Dit struweel sluit aan op de reeds aanwezige beplanting langs de dijk en vormt zodoende samen met de watergang een groen/blauwe verbinden. Aan de oostzijde van het zonnepark zijn de technische installaties omgeven door een struweelbosje. Door het struweel de ruimte te geven en een zoomvegetatie te ontwikkelen ontstaat er een ecologische meerwaarde. De zoomvegetatie zorgt voor een geleidelijke overgang van hoge naar lagere beplanting en biedt voedsel en dekking voor uiteenlopende insecten-, vogel- en zoogdiersoorten. Langs de spoordijk vormt het struweel een visuele begrenzing tussen het nieuwe recreatieve pad en het zonnepark.

Figuur 17: Referentiebeeld struweelhaag

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale Omgevingsvisie

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 11 september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. In de NOVI is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten gemaakt:

1. Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
3. Sterke en gezonde steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkelingen van het landelijk gebied

Om de beleidskeuzes weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes gehanteerd, namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat er een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. Overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties moeten samenwerken aan het bijtijds halen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel voor ruimtelijke als voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonnevelden kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten ze in het landschap worden ingepast. De afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kunnen ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

<u>Relatie met voorgenomen ontwikkeling</u>

Met Zonnepark Noordhorn wordt invulling gegeven aan de prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie' van de Nationale Omgevingsvisie. Het zonnepark wekt elektriciteit op uit zonne-energie en draagt zodoende bij aan de reductie van de uitstoot van broeikasgassen. Door de landschappelijke inpassing en inrichting van het zonnepark wordt de impact op de omgeving geminimaliseerd. Daarnaast wordt er bij de realisatie van het zonnepark ook gewerkt aan de ontwikkeling van natuurlijke waarden en het verzachten van de overgang van natuur naar wat nu akkerland is. Het te realiseren zonnepark zal onder meer worden voorzien van mantel-zoomvegetatie, wat zorgt voor een zachte overgang en voedsel, veiligheid en variatie voor diverse diersoorten aan het plangebied toevoegt. Ook voorziet voorliggend plan in struweelhagen en kruidenrijk grasland. De landschappelijke inpassing van het zonnepark leidt tot een ecologische verbetering van de omgeving, waarbij het bestaande landschap en de ruimtelijke kwaliteit niet aangetast worden.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden en in 2016 gewijzigd. In het Barro wordt een aantal projecten van rijksbelang met name genoemd en met digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden onder andere de onderdelen Project Mainportontwikkeling Rotterdam en Grote rivieren Besproken. In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor onderwerpen zoals toekomstige uitbreiding van infrastructuur en de elektriciteitsvoorziening.

Ladder voor duurzame verstedelijking
In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, nu deel van de NOVI) werd de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is de "Laddersystematiek" gewijzigd. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen. De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien'.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
Het aanleggen van het zonnepark op de huidige percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State[1] blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van de Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding.

Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft[2]. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit het principe van een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie

Zonnepark Noordhorn wekt in de nabije toekomst zonne-energie op. Daarmee wordt een alternatief geboden voor fossiele brandstoffen. Deze ontwikkeling draagt bij aan het behalen van de doelen van het Rijk, de provincie en de gemeente. Het plangebied ligt in een deels open landschap. Door de huidige eigenschappen van de locatie en het zonnepark goed in te passen worden de randen verzacht en ontstaat er een mooie overgang van het zonnepark naar het landschap. Daarnaast biedt het plan mogelijkheden voor de koppeling van diverse verschillende gebiedsopgaven, zoals het ontwikkelen van natuur en versterken van de biodiversiteit door de aanleg van struweelhagen, mantel-zoomvegetatie en kruidenrijk grasland.

[1] ECLI:NL:RVS:2019:178
[2] Zaaknummers akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461

3.2.3 Klimaatakkoord

Het Klimaatakkoord is vastgesteld op 28 juni 2019. In het Klimaatakkoord heeft het kabinet de landelijke ambities en doelstellingen vastgelegd. Centraal hierin staat het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030.
Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO2-emissies met ten minste 20,2 Mton te verminderen. Dat is onderdeel van de algemene 49%-reductiedoelstelling van het kabinet voor Nederland, zoals ook in de NOVI is opgenomen. Dit alles vraagt om een stevige groei van het aandeel elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Concreet wordt hierbij gestreefd naar het opschalen van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen tot 84 TWh (terawattuur). De productie wind op zee moet worden uitgebreid, maar ook de productie zon en wind op land. In de hoofdlijnen staat als doel beschreven dat in 2030 via windenergie en zonne-energie op land 35 TWh wordt gerealiseerd.
De transitie naar een duurzaam elektriciteitssysteem stelt het bestaande elektriciteitssysteem en alle betrokken spelers voor nieuwe uitdagingen. In essentie gaat het om drie elementen:

1. De productie van hernieuwbaar opgewekte elektriciteit kent grotendeels een gevarieerd patroon. Eenvoudig gesteld zijn zon en wind variabele, weersafhankelijke bronnen. Om vraag en aanbod onder alle omstandigheden op elkaar af te stemmen zal een groter beroep gedaan worden op flexibiliteit van het systeem. Flexibiliteit zal moeten komen van alle mogelijke vormen van buffering in zowel tijd als omvang: opslag, demand side response, hybride elektrificatie, regelbare productie en flexibiliteit uit het buitenland via interconnectie. Grotere weersafhankelijkheid van het aanbod een elektriciteit leidt tot een grotere behoefte aan korte en lange termijn flexibiliteit.
2. De transitie zal de vraag naar elektriciteit in volume en profiel doen veranderen. Elektrificatie is voor de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit een mogelijke route voor verduurzaming. De omvang en snelheid van elektrificatie hebben een grote invloed op de werking van het elektriciteitssysteem. Het toepassen van hybride oplossingen, inclusief allerlei vormen van buffering, kan significant bijdragen aan de benodigde flexibiliteit.
3. Hernieuwbaar opgewekte elektriciteit zal ingevoegd en onttrokken moeten kunnen worden op het net. Dat stelt netbeheerders voor de uitdaging om tegen zo laag mogelijke kosten nieuwe bronnen en additionele elektrificatie te faciliteren door o.a. toereikende netcapaciteiten te bieden. Het stelt overheden voor de taak om dit ruimtelijk goed in te passen. Infrastructuren voor het transporteren, converteren en opslaan van elektriciteit, aardgas, biogas, waterstof, CO2 en warmte zullen ook op elkaar afgestemd moeten worden.

Met deze uitdagingen zal gedurende de transitie de leveringszekerheid op het huidige hoge niveau dienen te blijven. Een energieopslagsysteem levert een bijdrage aan de transitie naar een flexibel elektriciteitssysteem. Energie-infrastructuur is voor de energietransitie sterk voorwaardenscheppend. De energie-infrastructuur (elektriciteit, (groen)gas en andere energiedragers) zal verder ontwikkeld moeten worden, opdat tijdig voldoende capaciteit beschikbaar is. Tijdige en integrale ruimtelijke planning, waarbij ook infrastructuur vanaf de start wordt meegenomen, is belangrijker dan ooit.

Het realiseren van een passende energie-infrastructuur met voldoende capaciteit en het realiseren van opslagsystemen (buffering) die flexibiliteit in het elektriciteitsnet bieden gaat dus hand in hand met de energietransitie.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonnepark met een energieopslag systeem (batterijen). Dit zonnepark wekt elektrische energie op uit een hernieuwbare energiebron. Met deze elektriciteit worden huishoudens voorzien in hun elektriciteitsbehoefte. Dit leidt tot een vermindering in de uitstoot van broeikasgassen. De voorgenomen ontwikkeling levert hiermee een bijdrage aan de Rijksdoelstellingen voor 2030. Met batterijen kan energie op moment van hoge opwek en lage vraag worden opgeslagen om terug te leveren aan het net op momenten dat er minder opwek en meer vraag is. Hiermee worden vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd.

3.2.4 Routekaart Energieopslag 2023

In juni 2023 is de Routekaart Energieopslag gepubliceerd, inclusief kamerbrief. In de kamerbrief wordt aangegeven dat in het energiesysteem van de toekomst elektriciteit de belangrijkste energiedrager is, vervult waterstof een belangrijke systeemrol en vult decentrale duurzame warmtevoorziening een groot deel van de warmtevraag in. De energieproductie in een duurzaam energiesysteem komt vrijwel volledig uit variabele bronnen als wind en zon. De potentiële verschillen tussen vraag en aanbod zullen daardoor groter zijn dan in het vroegere energiesysteem dat vooral bestond uit regelbare elektriciteitscentrales op basis van kolen en gas en verwarming met aardgas. Dit vergroot het zogenaamde 'flexibiliteitsvraagstuk': om het energiesysteem in balans te houden is flexibiliteit nodig, dat in verschillende vormen kan worden geboden: flexibele vraagsturing, (CO_2-vrij) regelbaar vermogen, interconnectie (met andere landen), conversie en energieopslag.
Energieopslag heeft de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekregen. Enerzijds omdat het al geruime tijd een cruciale rol speelt in ons energiesysteem, denk bijvoorbeeld aan het vullen van de Nederlandse gasopslagen in 2022 waarmee de levering van gas in de winter 2022/2023 is verzekerd. Anderzijds omdat het tot onze verbeelding spreekt: de ontwikkelingen gaan snel en de grenzen zijn nog lang niet bereikt. Zo is in oktober 2022 de grootste batterij van Nederland geopend in Lelystad (GIGA Buffalo, 24 MW/48 MWh) terwijl er inmiddels voor 2023 twee grotere batterijen zijn aangekondigd in Vlissingen. Deze batterijen spelen een belangrijke rol in het balanceren van vraag en aanbod op het elektriciteitsnet.
Energieopslag is geen doel op zich, maar kan meerdere doelen dienen, waaronder het balanceren van vraag en aanbod, het bedienen van de warmtepiekvraag, het ondersteunen van elektriciteits-, gas- en warmtenetten, het verlichten van netcongestie en het bieden van strategische voorraden. Deze doelen zijn essentieel voor het functioneren van ons huidige energiesysteem, voor het mogelijk maken van de energietransitie en voor de ontwikkeling van het energiesysteem van de toekomst.
De Routekaart Energieopslag brengt in kaart welke acties ondernomen moeten worden om energieopslag te bevorderen, passend bij de verwachte rol ervan in het toekomstige energiesysteem, tot aan 2035 en daarna. In de Routekaart Energieopslag wordt gekeken naar alle vormen van energieopslag, onderverdeeld in elektriciteits-, moleculen- en warmteopslag.

Samengevat stelt de Routekaart Energieopslag dat zowel elektriciteits-, moleculen- als warmteopslag nodig (zullen) zijn in ons energiesysteem. Ten eerste omdat ze vraag en aanbod binnen de op zichzelf staande energieketens bij elkaar brengen. Zo kan elektriciteitsopslag zorgen voor meer opwek van wind- en zonne-energie en is warmteopslag cruciaal voor geo- en zonthermie. Ten tweede omdat ze elkaar uitstekend en noodzakelijk aanvullen in termen van vermogen en opslagduur (systeemintegratie c.q. uitwisseling tussen de ketens). Omdat de aard en huidige staat van technische ontwikkelingen tussen elektriciteits-, moleculen- als warmteopslag wezenlijk verschilt, is het van cruciaal belang zo te sturen dat enerzijds de verschillende technieken uiteindelijk op een vergelijkbaar niveau komen en anderzijds conversie tussen technieken (bijvoorbeeld van elektriciteit naar warmte) effectief kan worden benut. Behalve de overheid kunnen ook andere partijen (waaronder netbeheerders en de energieopslagsector) hierin een belangrijke rol spelen.

In de Routekaart Energieopslag 2023 staat dat TenneT verwacht ongeveer 10GW aan batterijen nodig te hebben in 2030 om de betrouwbaarheid van het hoogspanningsnet te garanderen, waarvan 9GW stand-alone op basis van het huidige kabinetsbeleid waarin in 2030 centrales geen kolen meer mogen verstoken.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van het energieopslagsysteem in samenhang met het zonnepark speelt in op de maatschappelijke behoefte aan energieopslagsystemen, waarbij aangemerkt dat het in dit geval niet om een stand-alone opslagsysteem gaat. Het voorgenomen energieopslagsysteem wordt direct aangesloten op het zonnepark, waarbij de batterij een buffer vormt tussen het zonnepark en het elektriciteitsnet.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

Om de eerdergenoemde doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie het zonnepark kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De subsidieregeling laat zien dat het Rijk initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert. De voorgenomen ontwikkeling sluit hierbij aan. Novar is voornemens subsidie aan te vragen om te komen tot een haalbaar plan.

3.2.6 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de NOVI, Barro, de Bro. Deze beleidsdocumenten en regelgeving bevatten geen randvoorwaarden of uitgangspunten die het voorgenomen plan rechtstreeks beïnvloeden. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in de NOVI en het Klimaatakkoord.

3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie provincie Groningen

De Provinciale Staten van de provincie Groningen hebben op 8 november 2023 de Geconsolideerde Omgevingsvisie vastgesteld. In de Omgevingsvisie beschrijft de provincie de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving. Deze zijn onderverdeeld in 4 doelen voor 2050, de belangrijkste worden verder toegelicht:

- Ruimte voor werk, kennis en innovatie
- Ruimte voor landschap en natuur
- Ruimte voor leven
- Ruimte voor welzijn en welbevinden

Ruimte voor landschap en natuur
Het landelijk gebied wordt gezien als de drager van de identiteit. De provincie Groningen wil een landelijk gebied waarbij de diversiteit in landschappen herkenbaar is, een stevig netwerk van verbonden natuurgebieden ontstaat en een veerkrachtig systeem welke klimaatbewust is ingericht voor de toekomst. Een robuust watersysteem zodat natte en droge periodes beide doorstaan kunnen. Goede landbouwgronden wil de provincie beschikbaar houden voor de landbouw. Andere landbouwgronden kunnen gebruikt worden voor de stikstofreductie en de verbetering van de bodem- en waterkwaliteit. De overgangsgebieden tussen de natuur gebieden worden steeds belangrijker en worden schakels en netwerken tussen de natuurgebieden.

Naast deze 4 doelen voor 2050 zijn er ook nog 4 principes leidend:

- Ontwikkelingen dragen bij aan de Groninger identiteit
- Ontwikkelingen zijn multifunctioneel en aanpasbaar
- Ontwikkelingen in afstemming en met meerwaarde voor de samenleving
- Ontwikkelingen dragen bij aan een gezonde en veilige leefomgeving en hebben oog voor langetermijneffecten

Ontwikkelingen dragen bij aan de Groninger identiteit
Plannen bouwen verder aan de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de plek waar ze gerealiseerd worden. Daarnaast voegt een plan ook waarde en nieuwe kwaliteiten toe aan de locatie.

Ontwikkelingen zijn multifunctioneel en aanpasbaar
Ontwikkelingen dragen bij aan meerdere doelen. De provincie Groningen wil zuinig omgaan met de kostbare ruimte. Daarnaast zijn plannen aanpasbaar en kunnen ze later een andere invulling geven aan het gebied wanneer dit beter aansluit bij de wensen van die tijd.

Ontwikkelingen in afstemming en met meerwaarde voor de samenleving
De initiatiefnemer van een plan zoekt verbinding met de bewoners en ondernemers in de omgeving van de planlocatie. De omgeving dient meegenomen te worden middels participatie, daarnaast dient het plan van maatschappelijke meerwaarde te zijn.

Ontwikkelingen dragen bij aan een gezonde en veilige leefomgeving en hebben oog voor langetermijneffecten
Een ontwikkeling dient bij te dragen aan klimaatadaptatie en voorkomt verslechtering van milieukwaliteit, (water)veiligheid, gezondheid, voor nu en in de toekomst. De toekomstige generatie afwentelen met problemen in ruimtelijke zin wordt voorkomen. Bodem en water zijn sturend bij ontwikkelingen en ontwikkelingen zorgen voor een bestendig systeem bij weersextremen.

Buitengebied
De locatie ligt in het buitengebied van de Provincie Groningen, deze gebieden hebben voornamelijk een agrarische-, natuur-, en recreatieve functie. De waarde van het buitengebied zijn belangrijk en de landschappelijke kenmerken dienen behouden en versterkt te worden. De inrichting van het buitengebied dient vitaal en duurzaam te zijn, zuinig ruimtegebruik is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

Duurzame energie
De provincie Groningen wil voldoen aan de afspraken in het Klimaatakkoord, 95% vermindering van de CO2 uitstoot in 2050. De leidende principes om deze doelen te halen zijn het stimuleren van zon op dak, efficiënt gebruik van energie en energienetwerk, multifunctioneel ruimte gebruik; streven naar 50% lokaal eigendom van lokaal opgewekte energie. Zonneparken moeten kansen bieden voor meervoudig ruimtegebruik, efficiënt gebruik van beschikbare netcapaciteit en goede landschappelijke inpassing.

Zuidelijk Westerkwartier
Het plangebied is gelegen in het deelgebied Zuidelijk Westerkwartier, op de grens met deelgebied Wierdenlandschap en Waddengebied.

Het Zuidelijk Westerkwartier kent een afwisseling van besloten parallelle zandruggen en open veengebieden. Op de zandruggen liggen langgerekte wegdorpen met haaks daarop de houtsingels als kavelgrenzen. Het zuidelijkste deel van het Zuidelijk Westerkwartier heeft een veenkoloniaal landschap. Binnen het Zuidelijk Westerkwartier dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met:

- het contrast tussen de afwisselende reeksen van besloten zandruggen en open natte laagveengebieden;
- het coulissenkarakter van het houtsingellandschap;
- de verwevenheid van de wegdorpen met het houtsingellandschap;
- de kleinschaligheid van bebouwing;
- de borgen en kerken;
- de natte landschapselementen in de vorm van de pingoruïnes en petgaten;
- het lineaire karakter van de wegen en kanalen in de veenkoloniale zuidpunt;
- herkenbaar verkavelingspatroon van houtsingels en sloten.

Figuur 18: Ligging plangebied in deelgebied Zuidelijk Westerkwartier

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Het zonnepark wordt ontwikkeld binnen in het buitengebied en binnen deelgebied Zuidelijk Westerkwartier. Met de realisatie van het zonnepark wordt niet alleen bijgedragen aan de ambities voor het klimaat en de energietransitie. Met de landschappelijke inpassing draagt de ontwikkeling tevens bij aan het versterken van het landschap. Met het staken van het agrarisch gebruik, er wordt niet meer geploegd en bemest, draagt het zonnepark ook bij aan het verbeteren van de bodem- en waterkwaliteit. Meststoffen komen niet meer in het water terecht en het bodemleven krijgt de kans zich te herstellen.

Doordat het plangebied ingeklemd ligt tussen twee grote infrastructurele lijnen, ligt het enigszins geïsoleerd ten opzichte van het omliggende landschap. Ten zuiden van het van Starkenborghkanaal is meer sprake van een rationeel verkavelingspatroon, terwijl ten noorden van de spoorlijn er sprake is van een meer grillig verkavelingspatroon met natuurlijke waterlopen, passend bij het Wierdenlandschap. Door de sterke barrières die het kanaal en de spoorlijn vormen is het plangebied afgesneden van beide landschappen.

3.3.2 Omgevingsverodening Groningen

In de Omgevingsverordening Groningen zijn door de provincie juridisch bindende instructieregels en/of rechtstreeks werkende regels gesteld voor ruimtelijke ontwikkelingen. De omgevingsverordening is voor het eerst door Provinciale Staten vastgesteld op 1 juni 2016 en vervolgens periodiek herzien. De laatste actualisatie is vastgesteld op 15 mei 2022. Op basis van de locatie en de soort ontwikkeling zijn de volgende (instructie)regels uit de omgevingsverordening van toepassing.

Artikel 2.8 Inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen

De toelichting op een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied, biedt afhankelijk van en evenredig aan de aard, omvang en ruimtelijke gevolgen van een ruimtelijke ontwikkeling, inzicht in:

a. de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied;
b. de bestaande stedenbouwkundige, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van het gebied;
c. de inpassing van de met het plan mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen in de directe en in de wijdere omgeving;
d. de maatregelen die nodig worden geacht om eventuele aantasting van kwaliteiten en waarden binnen of buiten het plangebied als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling te salderen of te compenseren;
e. de bijdrage die de met het plan mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkeling kan leveren aan de bestaande of nieuwe kwaliteiten en waarden.

Artikel 2.13.1 Nieuwvestiging of uitbreiding van niet-functioneel aan het buitengebied gebonden functies

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied bevat geen bestemmingen die voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling.
2. Het eerste lid is niet van toepassing:
    a. op een stedelijke ontwikkeling die aansluit op het bestaand stedelijk gebied, op voorwaarde dat in de plantoelichting is aangetoond dat voor deze ontwikkeling binnen het bestaand stedelijk gebied geen ruimte beschikbaar is of na intensivering, revitalisering en herstructurering kan worden verkregen; of
    b. als de ontwikkeling betreft:
        - wetenschappelijk onderzoek door middel van het clustergewijs plaatsen van antennes en/of sensoren tot een hoogte van maximaal 3 meter;
        - het winnen en opslaan van water, grondwater of delfstoffen;
        - voorzieningen voor sport al dan niet in combinatie met bijbehorende voorzieningen op het gebied van cultuur, educatie, kinderopvang, verenigingsleven voor zover gesitueerd op, of aangrenzend aan een reeds bestaand sportcomplex;
        - voorzieningen voor openbaar nut;
        - gebouwen en bouwwerken voor terreinonderhoud en ondergeschikte ondersteunende functies op, of aangrenzend aan een openbaar toegankelijk park of begraafplaats;
        - het plaatsen van meetvoorzieningen, waaronder de oprichting van maximaal zes meetmasten voor certificering van offshore en onshore testturbines en wetenschappelijk onderzoek, in het gebied dat op kaart 5 is aangeduid als ‘testveld prototype offshore testturbines’ en ‘testveld onderzoekturbines’;
        - het gebruik van gronden voor de opvang van asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen;
        - het plaatsen van voorzieningen voor onderzoek naar de opwekking van energie door middel van zweefvliegtuigen, binnen een gebied dat Gedeputeerde Staten hebben aangewezen als ‘Onderzoeksgebied opwekking energie door middel van zweefvliegtuigen’;
        - kleinschalig kamperen;
        - paardenbakken voor hobbymatig gebruik.
    c. op de ontwikkeling van een proefproject bijzondere kleinschalige woonvorm op een door Gedeputeerde Staten op basis van artikel 2.13.8 aangewezen locatie, mits:
        - de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
        - het aantal te realiseren woningen past in de gemeentelijke woonvisie.

Artikel 2.24.1 Algemeen

De toelichting op een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied biedt inzicht in hoe met de aspecten stilte en duisternis rekening is gehouden.

Artikel 2.42.1 Zonneparken

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in de plaatsing van zonneparken.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in het plaatsen van zonneparken voor een periode van maximaal 30 jaar:
    a. binnen het stedelijk gebied;
    b. aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark kleiner is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke, of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
    c. aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
    d. binnen een bouwvlak in het buitengebied en/of daaraan aansluitend, mits het zonnepark zich ruimtelijk manifesteert als een hecht geheel met het bouwvlak en daar qua maatvoering ondergeschikt aan is, en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
    e. op een voormalig slibdepot, op een bedrijfsterrein ten behoeve van gaswinning en gastransport, of op een gesloten stortplaats als de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
    f. op door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie aangewezen locaties en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.
3. Aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark als bedoeld in het tweede lid, dient een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:
    a. de historisch gegroeide landschapsstructuur;
    b. de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
    c. een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.
4. Het bestemmingsplan biedt inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.
5. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover het bestemmingsplan betrekking heeft op het op kaart 6 aangegeven ‘NNN-beheergebieden’, ‘NNN-natuurgebieden’, ‘NNN-beheer aanpassingsgebied’, ‘NNN-natuur aanpassingsgebied’, het ‘Zoekgebied robuuste verbindingszone’ of de ‘bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland’.

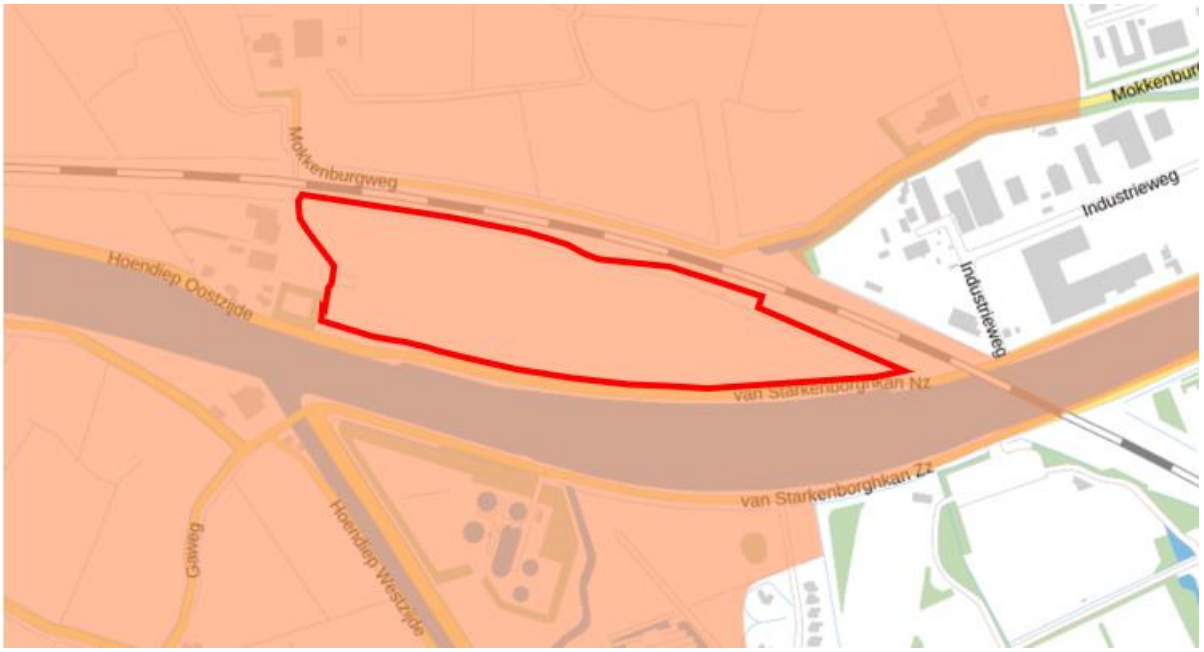
Artikel 2.42.2 Borging uitvoering inrichtingsplan

1. Een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.42.1, tweede lid, stelt regels die ervoor zorgen dat:
    a. bebouwing en voorzieningen, geen bouwwerken zijnde, slechts overeenkomstig het inrichtingsplan worden gebouwd of aangelegd; en
    b. de aanleg en instandhouding van de in voorkomend geval in het inrichtingsplan opgenomen beplanting wordt geborgd in de vorm van een voorwaardelijke verplichting.
2. Aan burgemeester en wethouders kan de bevoegdheid worden toegekend om het inrichtingsplan op het punt van de erfbeplanting te wijzigen onder dezelfde aanplant- en instandhoudingsverplichtingen, als dat vanwege onvoorziene omstandigheden nodig is.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In voorliggende onderbouwing en bijgevoegd landschappelijk inpassingsplan wordt nader ingegaan op de ontwikkelingshistorie van het gebied, de bestaande kwaliteiten, de inpassing in de omgeving, de maatregelen die nodig zijn om aantasting van de kwaliteiten te compenseren en de bijdrage aan bijdrage aan de bestaande of nieuwe kwaliteiten. Hiermee wordt voldaan aan de regels zoals gesteld in artikel 2.8 van de verordening.

Zoals eerder in voorliggend stuk reeds aangegeven betreft het realiseren van een zonnepark geen stedelijke ontwikkeling. Hiermee wordt voldaan aan de regels zoals gesteld in artikel 2.13.1.
Zoals in artikel 2.24.1 gesteld dient een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied inzicht te bieden in hoe er rekening is gehouden met de aspecten licht en duisternis. De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet in het toevoegen van verlichting in het buitengebied en doet zodoende geen afbreuk aan het aspect duisternis. Ten aanzien van het aspect geluid geldt dat de technische installaties in beperkte mate geluid produceren. Tussen de installaties en omliggende woningen wordt voldoende afstand gehouden, wat maakt dat het zonnepark geen hinder voor deze woningen veroorzaakt. Zie daarvoor tevens paragraaf 5.3

Figuur 19: Uitsnede kaart 'Buitengebied' Omgevingsverordening Groningen

Artikel 2.42.1, lid 2 stelt onder c. dat een bestemmingsplan enkel kan voorzien in de plaatsing van een zonnepark voor maximaal 30 jaar, aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m^2 en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur. In voorliggend geval is het plangebied gelegen in het als zodanig aangewezen buitengebied, enkel gescheiden van het bestaand stedelijk gebied door de spoordijk van de spoorlijn Groningen - Leeuwarden. Hiermee is er sprake van een locatie aangrenzend aan het bestaand stedelijk gebied. Gezien de ligging tussen het spoor en het Van Starkenborghkanaal, de geringe bouwhoogten binnen het zonnepark en de landschappelijke inpassing is het zonnepark ondergeschikt aan het aangrenzende stedelijk gebied. De provincie Groningen heeft, in het kader van wettelijk vooroverleg, inspraak op voorliggend plan. Daarmee is de provincie betrokken bij het plan en kan waar nodig maatwerk worden toegepast.

Aanvullend stelt lid 3 dat aan de omvang, situering en inrichting van het zonnepark een inrichtingsplan ten grondslag dient te liggen, waarbij wordt ingegaan op de historisch gegroeide landschapsstructuur, de afstand tot andere ruimtelijke elementen en een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie. Het bij voorliggende rapportage gevoegde landschappelijk inpassingsplan voldoet aan deze eisen, waarmee wordt voldaan aan het gestelde artikel 2.42.1 lid 3. Conform het participatieplan van initiatiefnemer heeft er participatie met de omgeving plaatsgevonden. Ook biedt initiatienemer de mogelijkheid tot financiële participatie, waarmee wordt voldaan aan hetgeen gesteld in lid 4. Ook wordt er voldaan aan hetgeen gesteld in lid 5 van artikel 2.42.1. aangezien het plangebied niet is gelegen in de genoemde gebieden.

Middels een juridisch bindende voorwaardelijke verplichting wordt er voldaan aan hetgeen gesteld in artikel 4.42.2. waarmee borging van de uitvoering van het inrichtingsplan is verzekerd. Geconcludeerd wordt dat wordt voldaan aan de (instructie)regels zoals vastgelegd in de provinciale omgevingsverordening.

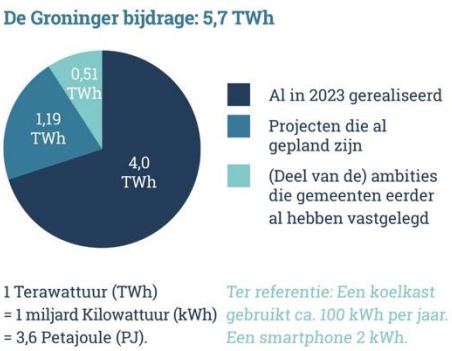
3.3.3 Regionale Energiestrategie Groningen

In Groningen werken verschillende overheden samen aan duurzame opwekking van energie op land. Dit doen deze overheden binnen de Regionale Energiestrategie Groningen (RES). De gemeentes, provincie en waterschappen maken daarin hun eigen keuzes, deze keuzes worden met elkaar afgestemd. De gemeentes, provincies en waterschappen doen samen wat ze samen kunnen doen en zoeken dit met elkaar uit.

In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Hierin staat dat in 2030 5,7 Terawattuur (TWh) elektriciteit duurzaam wordt opgewekt op het land, iedere twee jaar wordt dit geëvalueerd door middel van voortgangsrapportages. In 2023 is de RES 2.0 opgeleverd, deze is echter nog niet klaar, inwoners, bedrijven en organisaties zijn hard nodig om de doelen te halen.

RES Groningen

Groningen wil in 2030 5,7 TWh elektriciteit opwekken doormiddel van windmolens en zonneparken in de provincie. Dit alles moet komen van bestaande plannen, aangelegde plannen en vastgestelde plannen. Tot nu toe beslissen gemeenten zelf hoe ze ruimte bieden aan zonneparken en windmolens. In de Groninger RES 1.0 zijn de plannen tot 1 juli 2021 aangeboden aan de landelijke RES-organisatie (Nationaal Programma RES).

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Zonnepark Noordhorn draagt bij aan de ambitie om in 2030 0,35 TWh duurzame energie op te wekken. Zoals in de RES gesteld gaat de voorkeur uit naar opwekking van zonne-energie middels zon-op-dak opstellingen. Uit de netwerkanalyse in de RES blijkt echter dat het niet mogelijk is de volledige (theoretische) potentie van zon-op-dak te realiseren en aan te sluiten voor 2030. Zon-op-dak projecten vragen namelijk om veel aanpassingen in het laag- en middenspanningsnet, wat ze arbeids- en kapitaalintensief maakt terwijl er een tekort aan arbeidskrachten en materiaal is. Om de doelstellingen voor 2030 te behalen blijven zon-op-land initiatieven noodzakelijk.

3.3.4 Conclusie provinciaal beleid

Het initiatief voor zonnepark Noordhorn sluit aan bij het beleid gesteld in de provinciale Omgevingsvisie, de Omgevingsverordening en de RES van de energieregio Groningen. Het plan voorziet in de opwekking van duurzame energie, gekoppeld met opgave op het gebied van natuur en biodiversiteit, zonder het landschap en de natuur aan te tasten.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Omgevingsvisie Westerkwartier 2040

De Omgevingsvisie Westerkwartier (vastgesteld op 16 februari 2022) geeft helder weer waar de gemeente naar toe wil in de toekomst. Westerkwartier wil een actieve, gastvrije en saamhorige samenleving zijn, die zich kenmerkt voor sociale veerkracht en leefbaarheid. De gemeente gaat uit van vertrouwen, minder regelen en meer maatwerk staat centraal. In de visie staan de volgende zeven punten centraal;

1. Ruimte voor ontwikkeling
2. Bodem- en watersysteem
3. Gezondheid en veiligheid
4. Maatwerk
5. Integraal werken
6. De Omgevingsvisie: onze visie
7. Monitoring en evaluatie

Van de zeven punten zullen de meest belangrijke punten voor deze ontwikkeling worden toegelicht. Ruimte voor ontwikkeling staat voor het bieden van ruimte voor ontwikkeling met behoud en versterking van waarden en kwaliteiten. Bij nieuwe ontwikkelingen dient het bodem- en watersysteem leidend te zijn. De gemeente Westerkwartier zet daarnaast in op het in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Gezondheid wordt daarom integraal meegenomen in de afweging van de belangen die spelen bij plannen voor het realiseren in de leefomgeving. Ook veiligheidsaspecten zijn belangrijk bij nieuwe ontwikkelingen.

Er zijn vier overkoepelende Westerkwartierse ambities;

1. Verbonden met de omgeving, verbonden met elkaar;
2. Een toekomstbestendig Westerkwartier voor jong en oud;
3. Een bedrijvig en innovatief Westerkwartier in een sterke regio;
4. Een gastvrije, aantrekkelijke niet-stedelijke woongemeente.

Figuur 20: Wegdorpenlandschap op laagveen

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

De tweede ambitie, een toekomstbestendig Westerkwartier voor jong en oud, gaat in op het thema duurzaamheid. Hierin staat centraal; 'we willen een duurzaam Westerkwartier doorgeven aan de generaties na ons'. Een belangrijk onderdeel van deze ambitie is het ontwikkelen van locaties voor de opwek van duurzame energie. Hierbij wordt grootschalige energie-opwek door wind- of zonneparken niet overal toegestaan. Daarentegen ondersteunt de gemeente wel lokale initiatieven rond verduurzaming. De gemeente schrijft in haar visie hierover: 'we zien in een aantal dorpen en gebieden goede ideeën en initiatieven ontstaan en daar zijn we blij mee. Wij denken graag mee. We vinden het belangrijk dat initiatieven passen in de waarden van het gebied en zijn besproken met het dorp/de omwonenden'.

De voorgenomen ontwikkeling omvat een lokaal initiatief omtrent verduurzaming, dat bijdraagt aan de doelen zoals omschreven in de Omgevingsvisie Westerkwartier 2040. Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen ontwikkeling aansluit bij de ambities zoals gesteld in de omgevingsvisie van de gemeente Westerkwartier.

3.4.2 Duurzaamheidsbeleid 2020 – 2025

In het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 van de gemeente Westerkwartier (d.d. juli 2020) wordt omschreven dat duurzaamheid één van de belangrijkste speerpunten van de gemeente is. Door de omvang van de opgave heeft de gemeente beleid ontwikkeld met een langere horizon dan normaal, tot 2030 en 2050. De gezamenlijke duurzaamheidsdoelstelling, die centraal staat in dit beleid, is om tot 50 % minder CO2 uitstoot in 2030 te komen en vervolgens CO2-neutraal te zijn vanaf 2050. De 3 zuilen omvatten de thema's:

- Toekomstbestendige woonsituatie;
- Klimaatvriendelijke leefomgeving;
- Circulaire economie.

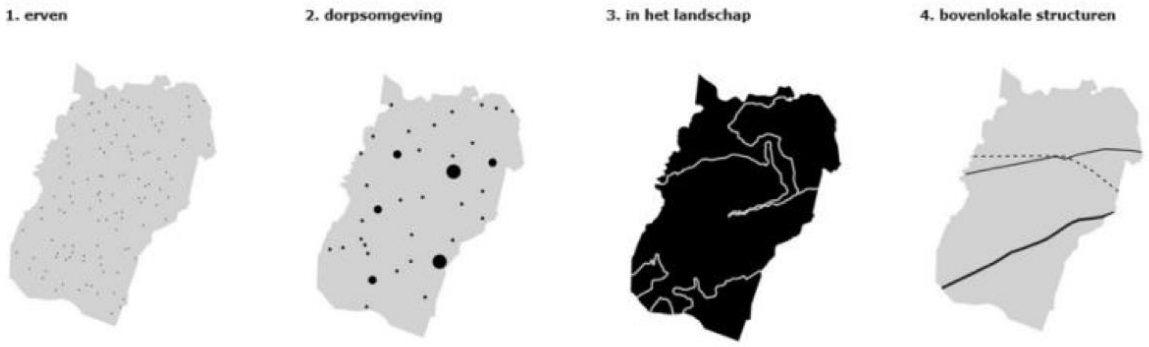
Het tweede thema is het meest relevant in relatie tot de voorgenomen planontwikkeling, omdat het hier gaat om hernieuwbare energiebronnen en energie-innovaties. De gemeente beschrijft dat het principe 'schaal-bij-

schaal' wordt gehanteerd: per ruimtelijke schaalniveau is aangegeven tot welke omvang een zonne- of windinitiatief wenselijk is. Tevens stelt het duurzaamheidsbeleid dat tenminste 50% van de opbrengst van het zonnepark ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Zoals in het participatieplan is geschreven streeft Novar naar 50% gedeeld eigendom met een lokale, bestaande of op te richting, energiecoöperatie. Wanneer dit niet haalbaar is kan er een gebiedsfonds worden opgezet om de lusten van het zonnepark te delen met de omgeving.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Het planvoornemen past binnen het Duurzaamheidsbeleid 2020 – 2025. Het planvoornemen betreft een project direct grenzend aan een erf, op een ondergeschikte plek en in lijn met de bestaande bebouwing. Het 'schaal-bij-schaal' principe wordt gevolgd. Met het streven naar gedeeld (lokaal) eigenaarschap of het opzetten van een gebiedsfonds wordt aangesloten op het uitgangspunt dat tenminste 50% van de opbrengst ten goede komt aan de lokale gemeenschap. De exacte vorm waarin dit plaats zal vinden vloeit voort uit het te doorlopen participatietraject.

3.4.3 Visie Hernieuwbare Elektriciteit

In april 2020 heeft de gemeenteraad van Westerkwartier de Visie Hernieuwbare Elektriciteit voor de gemeente vastgesteld. Ten aanzien van kleinschalige duurzame energie-initiatieven stimuleert en faciliteert de gemeente zonnevelden die naar aard en schaalbaarheid inpasbaar zijn in het landschap. Kleinschalige kleinschalige zonneterreinen zijn onderverdeeld in 3 categorieën: 0,5 -1 ha, 1- 5 ha en 5 tot 10 ha. De gemeente zegt ook kleine windmolens op boerenerven en bedrijfsterreinen te willen faciliteren. Met betrekking tot zonne- energie wordt onderscheid gemaakt tussen: zon op daken en zon op grond. Zon op grond kan op of nabij infrastructuur, op landbouwgrond, op natuurgronden of andere locaties in het landschap. Hierbij wordt gezocht naar de juiste schaal bij schaal verhouding. Hierbij hanteert de gemeente de schaalniveaus die uitgewerkt zijn in de RES-verkenning, zie figuur 14.

Figuur 21: Schaalniveaus ontwikkellocaties zon op grond

De eerste 2 schaalniveaus, erven en dorpsomgeving, bieden mogelijkheden voor kleinschalige ontwikkelingen. Op erven wordt de realisatie van kleinschalige duurzame energie-initiatieven mogelijk gemaakt, onder de voorwaarde dat deze worden gerealiseerd op een ondergeschikte plek aan het zij- of achtererf. Daarnaast is in dorpsomgevingen de plaatsing van een grotere dorpsmolen en/of een zonneveld op dorpsniveau mogelijk.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Met een oppervlakte van 6,9 hectare valt voorliggend initiatief binnen de grens van wat een kleinschalig initiatief wordt genoemd. De voorgenomen planlocatie is gelegen op een erf, aan de rand van het dorp Zuidhorn. De ligging tussen de spoorlijn Leeuwarden – Groningen en het Van Starkenborghkanaal maken dat het plangebied wordt ingeklemd door twee bovenlokale structuren. De locatie van het zonneveld is derhalve in lijn met de uitgangspunten uit de Visie Hernieuwbare Elektriciteit. Daarnaast beschrijft de gemeente dat bedrijven en agrariërs een belangrijke rol spelen in de groeiende opwek van elektriciteit. Hierbij wordt gerefereerd aan zonneparken nabij agrarische bedrijven en aan dorpsinitiatieven. De gemeente vervult een faciliterende en stimulerende rol om initiatieven verder te helpen.

3.4.4 Conclusie gemeentelijke beleid

Voorliggend plan is passend binnen de kaders van het gemeentelijke beleid in de vorm van de omgevingsvisie en het Beleidskader zonnepanelen op land.

3.5 Conclusie

Uit voorgaande beleidstoets kan worden vastgesteld dat voorliggend plan passend is binnen het beleid van rijk, provincie en gemeente.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de impact van de ontwikkeling op de waarden natuur, archeologie, cultuurhistorie en water en wat dat betekent voor het plan.

4.2 Natuur

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Hiertoe is een Toets Wet natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als separate bijlage gevoegd bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing. De belangrijkste resultaten zijn hieronder kort toegelicht.

4.2.1 Soortenberscheming

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt
De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als vos, ree, konijn, diverse algemene muis- en spitsmuissoorten, gewone pad en bastaardkikker. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke, en plaatselijke verstoring, er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Tevens wordt er in de nieuwe situatie meer en beter leefgebied gerealiseerd.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt
Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden:

Vleermuizen
Door het ontbreken van bebouwing en bomen kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten in het plangebied. Eventuele verblijfplaatsen in bomen in het bosgebied ten westen van het plangebied ondervinden geen verstoring van de voorgenomen plannen. Het plangebied heeft mogelijk een beperkte functie als foerageergebied en/of vliegroute voor vleermuizen. De ontwikkeling zal geen invloed hebben op de geschiktheid van het plangebied voor vleermuizen. Het is daarbij wel van belang dat de verlichting in het plangebied niet toeneemt. Dit kan met enkele simpele maatregelen:

- niet uitstralende armaturen;
- plaatsen van afschermende beplanting;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan);
- werkzaamheden uitsluitend overdag uitvoeren (m.n. in actieve periode van vleermuizen- april t/m november);
- geen (extra) verlichting aanbrengen.

Haas
Voor de haas geldt dat er geen legers zijn aangetroffen binnen het plangebied. Verstoring van de haas is niet strafbaar onder de Wet natuurbescherming. Na de werkzaamheden is het plangebied grotendeels weer beschikbaar voor de soort. Door de landschappelijke inpassing van het plangebied wordt het in de toekomstige situatie naar verwachting zelfs geschikter leefgebied dan in de huidige situatie. Een ontheffingsaanvraag is niet noodzakelijk.

Kleine marterachtigen
De oevers van de watergangen vormen potentiële verblijfplaatsen en leefgebied voor kleine marterachtigen. De watergangen blijven echter behouden en krijgen door het gewijzigde beheer een natuurvriendelijker karakter. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen is niet noodzakelijk.

Broedvogels
Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen[3] uit te voeren. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien middels een broedvogelinspectie door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen in gebruik zijnde nesten van (grond broedende) broedvogels worden verstoord.

4.2.2 Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

4.2.3 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:
Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten
Door Eelerwoude is een stikstofberekening uitgevoerd, waaruit blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling geen significantie negatieve effecten heeft op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiermee is een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit niet aan de orde voor de desbetreffende ontwikkeling met bijbehorende werkzaamheden.

4.2.4 Bescherming houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig. Tevens worden er binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

4.2.5 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het NNN. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

---

[3] In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

4.2.6 Provinciaal beleid leefomgeving akkervogels

In de Geconsolideerde Omgevingsverordening november 2022' van de Provincie Groningen is het plangebied aangewezen als 'Leefgebied akkervogels'. Het plangebied bestaat uit agrarische landbouwgrond, en heeft een beperkte functie als broedlocatie voor akkervogels. Door het aanleggen van een zonnepark, en daarmee de omvorming van agrarische akker naar grasland, is een tijdelijk effect te verwachten gedurende de werkzaamheden. In de nieuwe situatie wordt o.a. een ruigtestrook en kruidenrijk grasland gerealiseerd, waar de akkervogels van profiteren. Er is daarom geen sprake van verstoring waardoor negatieve significante effecten uitgesloten zijn.

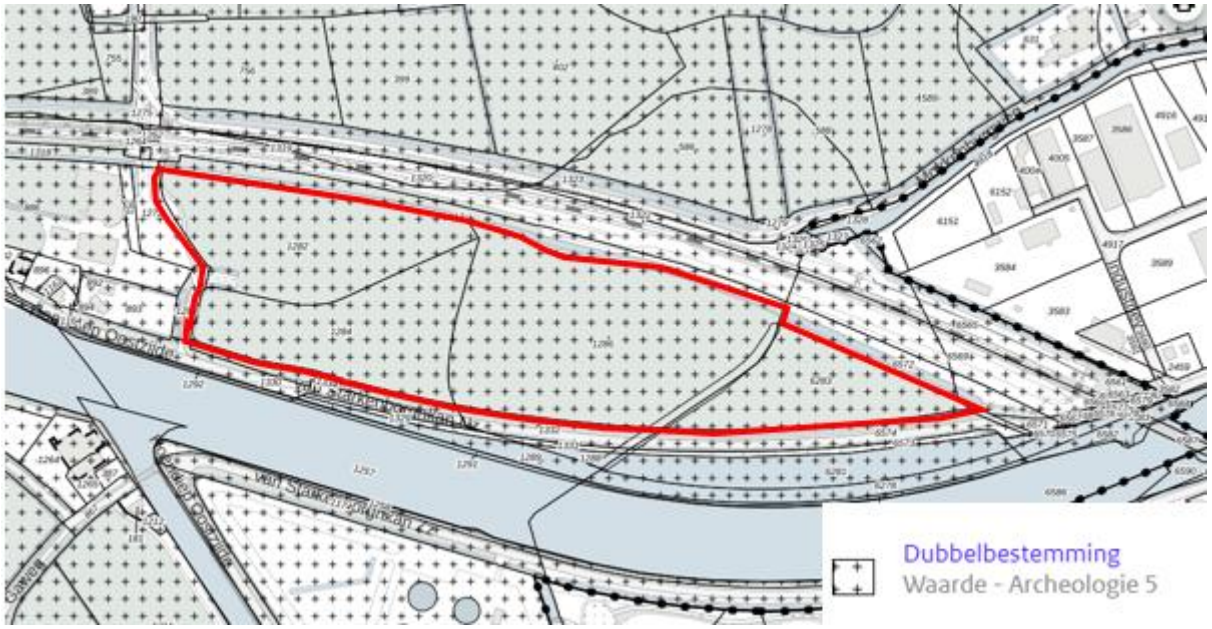
Verder zijn in de directe omgeving van het zonnepark diverse obstakels, zoals de spoorlijn, aanwezig welke het plangebied minder aantrekkelijk maken voor akkervogels.

4.2.7 Conclusie

Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten en natuurbeleid aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

4.3 Archeologie

Aardkundige en archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Uitgangspunt van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren, zo nodig met maatregelen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Figuur 22: Uitsnede plankaart bestemmingsplan Buitengebied Zuidhorn (herziening)

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is aangeduid op de kaart van bestemmingsplan 'Buitengebied Zuidhorn (herziening)', vastgesteld op 27 maart 2019, met dubbelbestemming waarde – archeologie 5. Dit houdt in dat de aangewezen gronden de (middelhoge) archeologische verwachtingswaarde dienen te beschermen en veilig te stellen. Daarnaast prevaleert de 'waarde – Archeologie 5' als blijkt dat een andere bestemming deze belangen van behoud en bescherming belemmeren.

Voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 1000m^2 geldt dat archeologisch (voor)onderzoek vereist is om vast te stellen dat er ter plaatse geen behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn op onevenredig worden geschaad. Het archeologisch vooronderzoek is niet nodig wanneer de werkzaamheden een grondroerende werking hebben niet groter dan 1000m^2.

Ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling geldt dat de opstellingen met panelen met dunne stalen palen in de bodem worden verankerd. Samen met de bijbehorende technische installaties en de sleuven voor de kabels blijft de bodemverstoring onder de 1.000 m^2. Het energieopslagsysteem kent een oppervlakte van circa 550 m^2, waarbij de overige noodzakelijke bodemingrepen onder de totale 1.000 m^2 blijven. Daarnaast wordt geconcludeerd dat bij de verbreding van het Van Starkenborghkanaal het plangebied reeds ingrijpend veranderd is, wat maakt dat de bodem reeds verstoord is geweest en de realisatie van het zonnepark geen gevolgen heeft voor mogelijk archeologische restanten in de bodem.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten, naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro. Volgens de Provincie Groningen zijn er tien beschermde specifieke landschappelijke en cultuurhistorische kernkarakteristieken van provinciaal belang, dit zijn;

- Grootschalige openheid
- Duisternis en stilte
- Bebouwing en erven
- Nederzettingen
- Wierden en essen
- Oude dijken
- Waterlopen, verkavelingspatroon en reliëf
- Wegenpatroon
- Beslotenheid en kleinschalige openheid
- Traditionele windmolens

4.4.1 Kwaliteitengids Groningen

De Kwaliteitengids Groningen heeft verschillende richtlijnen waarbij nieuwe ontwikkelingen kunnen aansluiten bij de landschappelijke kwaliteit en de karakteristieken van het landschap kunnen waarborgen. In voorliggend geval zijn de richtlijnen voor het Zuidelijk Westerkwartier relevant.

- Houd de verschillen tussen het centraal gelegen meer besloten houtsingelgebied, het open noordelijke kleigebied en de veenkoloniale ontginningen in het zuiden afleesbaar.
- Sluit bij ontwikkelingen in het houtsingelgebied aan op de in het gebied aanwezige dominante oost west structuur zoals bepaald door het bodemkundig en natuurlijke hydrologisch systeem met hoger gelegen besloten gasten en open laagten daartussen
- Versterk bij ruimtelijke ontwikkelingen het verkavelingspatroon op en tussen de gasten bestaande uit de fijnmazige houtsingelstructuur en sloten.
- Houdt bij verdichtingen kenmerkende doorzichten vanaf de linten naar het landschap open.
- Ga zorgvuldig om met het open onbebouwde karakter van het noordelijke zeekleigebied en de versterk de herkenbaarheid van de (voormalige) aanwezige dijken en meanders van de Oude Riet.
- Versterk in het zuidelijk deel het rationele patroon van de veenontginningen en versterk het contrast tussen de langgerekte besloten vaarten en diepen (met bebouwing en of beplanting) en het half open landschap met wijken en houtsingels er om heen.
- Houd bij de doorontwikkeling van kernen rekening met de dorpstypologie (wegdorpen, kanaaldorpen, dijkdorp), de historisch gegroeide structuur (laantjes, reedjes), de aanwezigheid van authentieke dorpse gebouwtypen (krimpenhuis, dwarshuis, villa, burgerwoning en boerderij) en de karakteristieke silhouetten.
- Koester en versterk het fijnmazige routenetwerk met deel onverharde paden.

- Behoud en versterk de beleving van cultuurhistorisch en landschappelijk waardevolle plekken en objecten in samenhang zoals: landgoederen, steenhuizen, middeleeuwse kerken, poldermolens, pingoruïnes, petgaten en (archeologische) monumenten en houd deze herkenbaar en beleefbaar.
- Houd bij ruimtelijke ingrepen de verschillende verhaallijnen van het ontstaan en de ontwikkeling van het landschap (bv vervening, opschuiven dorpen) en de kernen leesbaar.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
De geïsoleerde ligging van het plangebied tussen het kanaal en de spoordijk, en de recentere verandering van het plangebied bij de verbreding van het kanaal maken dat kenmerkende verkavelingsstructuren volledig verloren zijn gegaan en het plangebied weinig tot geen relatie met de omgeving (meer) heeft. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt er wel aangesloten bij het uitgangspunt om het fijnmazige routenetwerk te koesteren en te versterken. Langs de noordelijke rand van het plangebied wordt een reeds bestaand (onverhard) voetpad landschappelijk versterkt om een recreatief ommetje te creëren. Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen ontwikkeling, voor zover relevant, geen belemmering vormt voor het aspect cultuurhistorie.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, te beschrijven hoe in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

4.5.1 Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regels ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied beheerplannen opgesteld. Daarin staan de ambities en maatregelen voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

4.5.2 Rijksbeleid

Het Nationaal Water Programma 2022–2027 geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. Er wordt gewerkt aan schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook is er aandacht voor de raakvlakken van water met andere sectoren. Er liggen grote opgaven voor het waterdomein:
- Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering.
- We moeten blijven werken aan een goede bescherming tegen overstromingen en klimaatrobuuste zoetwatervoorzieningen tegen toenemende droogte.
- Ook de zorg voor goede waterkwaliteit en duurzame drinkwatervoorziening verdient aandacht.

Daarnaast zijn allerlei functies afhankelijk van water, zoals de scheepvaart, landbouw en natuur. Op de Noordzee moeten vele functies, waaronder de opgaven voor windenergie, natuurontwikkeling, duurzame visserij, scheepvaart en zandwinning, in balans met elkaar een plek krijgen. Om aan te geven hoe we omgaan met de uitdagingen van ons water, ontwikkelde de Rijksoverheid het Nationaal Water Programma 2022-2027.
Het Nationaal Water Programma 2022-2027 is vastgesteld op 18 maart 2022. In het Nationaal Water Programma (NWP) 2022-2027 beschrijft de Rijksoverheid de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en de uitvoering ervan in de rijkswateren en -vaarwegen.

4.5.3 Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld die door Gedeputeerde Staten moeten worden

goedgekeurd. Provinciale Staten stellen ook de regels vast waaraan de waterschappen moeten voldoen. De waterschappen uitvoeren het waterbeheer uit.

4.5.4 Beleid Waterschap Noorderzijlvest

Waterbeheerprogramma 2022-2027
In het Waterbeheerprogramma 2022-2027 presenteert het waterschap zowel ambitieuze als behapbare plannen voor de periode t/m 2027. De focus ligt hierbij op klimaatklaar blijven en een natuurlijker, duurzamer waterbeheer. Het voorkomen van droogt en verzilting, de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water, het stimuleren van de biodiversiteit, winnen van grondstoffen en energie uit afvalwater en verdergaande samenwerking in de waterketen zijn de belangrijkste doelen waar het waterschap aan werkt. Hiervoor zoekt het waterschap de samenwerking met de omgeving. In samenwerking met de omgeving is het programma tot stand gekomen en het wordt ook samen met de omgeving uitgevoerd. Dit doet het waterschap gebiedsgericht, met maatwerk en met een proactieve houding om water zo veel als mogelijk een ordenend principe is. Zo werkt het Waterschap Noorderzijlvest samen met de partners en inwoners elke dag aan een aantrekkelijke leefomgeving.

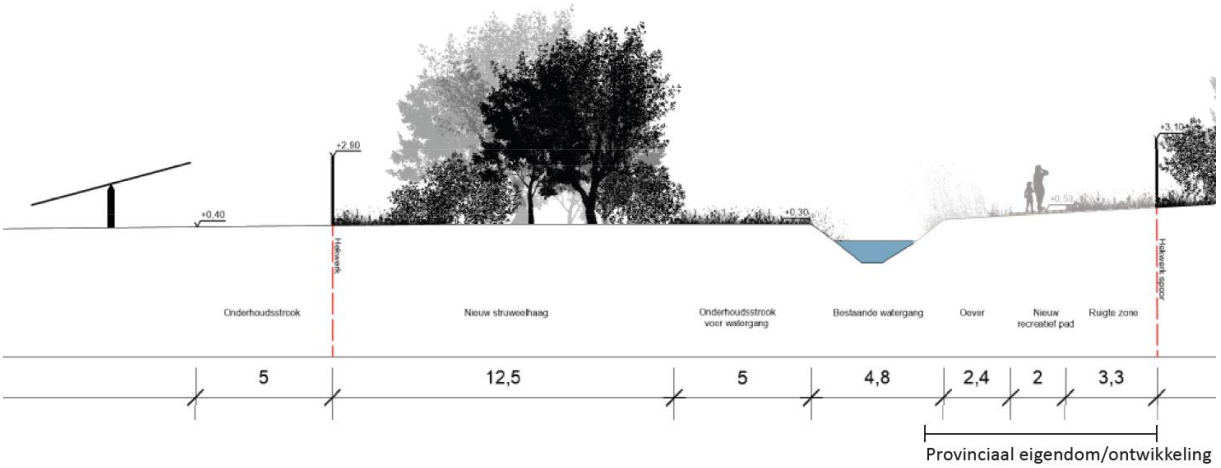
Keur
De Keur is een waterschapsverordening en omvat samen met de Waterwet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Keur is verder uitgewerkt beleids- en algemene regels.

Legger
De Keur verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Keur vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

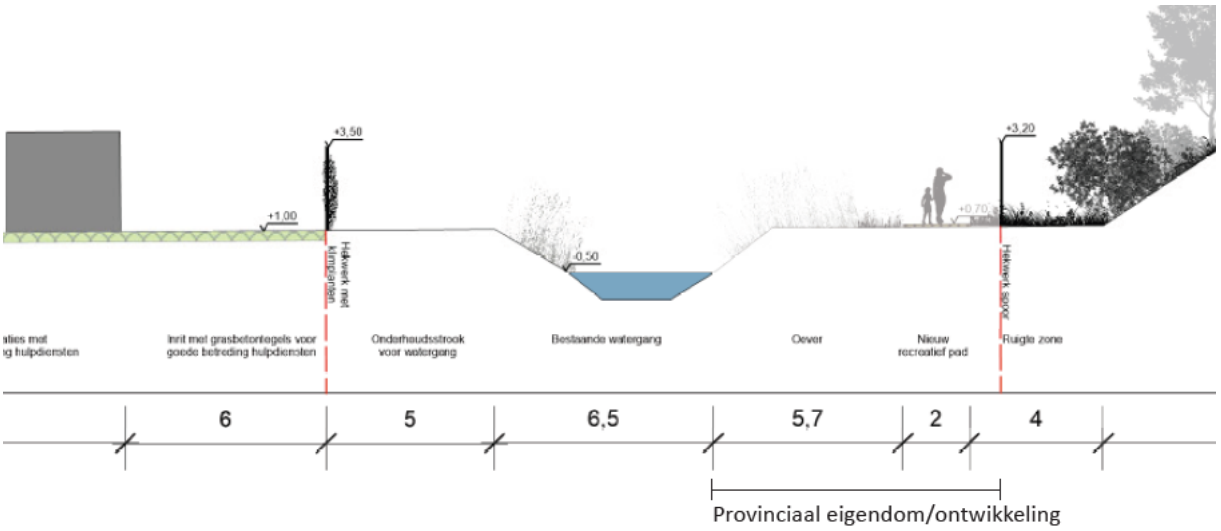

Figuur 23: Uitsnede Legger Waterschap Noorderzijlvest

<u>Relatie voorgenomen ontwikkeling</u>
Figuur 21 toont een uitsnede van de Legger van Waterschap Noorderzijlvest. Op de kaart is te zien dat rond het plangebied enkele primaire- en secundaire watergangen aanwezig zijn. Voor de Vledderboschtocht (primaire watergang) geldt dat de provincie weliswaar kadastraal eigenaar is, maar het beheer en onderhoud is in handen van het waterschap. Voor de primaire watergangen geldt voor activiteiten aan of nabij (< 5 meter) eventueel een meldings- of vergunningsplicht, aan te vragen bij het Waterschap Noorderzijlvest als bevoegd gezag. Ook de overige primaire- en secundaire watergangen zijn in beheer van het waterschap en moeten derhalve toegankelijk zijn voor onderhoud.

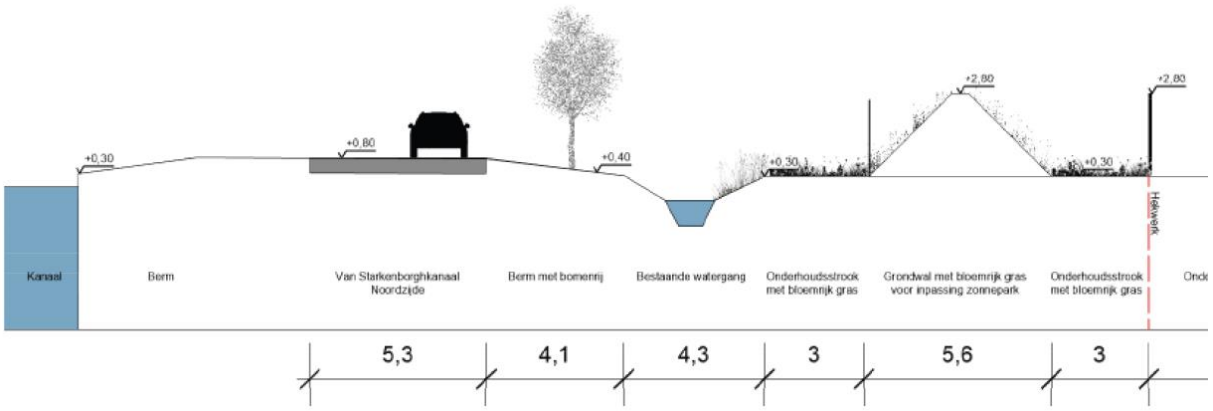

Figuur 24: Dwarsdoorsnede noordelijke rand plangebied

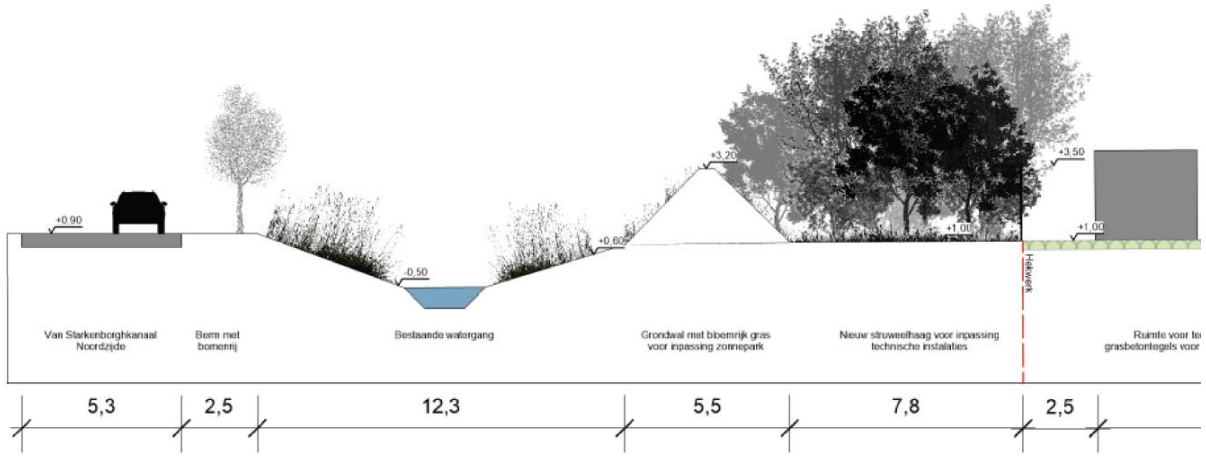

Figuur 25: Dwarsdoorsnede noordoostelijke rand plangebied

Vanwege de beperkte ruimte tussen het plangebied, de zuidelijk gelegen weg en de noordelijk gelegen spoordijk maken de watergangen geen deel uit van de ontwikkeling. Er worden geen aanpassingen aan het water gedaan en de watergangen blijven buiten de begrenzing van het zonnepark. Zodoende blijven de watergangen bereikbaar voor onderhoud door het waterschap. Figuren 22 en 23 tonen doorsneden van de noordelijke rand van het plangebied en tonen dat er langs de noordgrens geen ontwikkelingen plaatsvinden binnen de zone van 5 meter van de watergang.

Figuur 26: Doorsnede langs zuidelijke rand plangebied

Figuur 27: Dwarsdoorsnede zuidoostelijke rand plangebied

Figuren 24 en 25 tonen doorsneden langs de zuidelijke grens van het plangebied. Langs de zuidelijke rand wordt binnen de zone van 5 meter van de watergang een nieuwe grondwal opgeworpen. De watergang blijft vanaf de weg Van Starkenborghkanaal Noordzijde bereikbaar voor onderhoud. Voor het realiseren van de wal geldt een meldings- of vergunningsplicht bij het waterschap. Aangezien de watergang vanaf één kant bereikbaar blijft voor onderhoud wordt hier geen belemmering voor verwacht. Dit is reeds afgestemd met het waterschap en de gemeente.

Afgaande op het voorgaan wordt geconcludeerd dat het aspect water geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.6 Conclusie

Afgaande op het voorgaande wordt geconcludeerd dat de waarden natuur, archeologie, cultuurhistorie en water geen belemmering vormen voor de voorgenomen ontwikkeling.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Het plan kan negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op: bodem; geluid; luchtkwaliteit; lichtreflectie; warmteontwikkeling; elektromagnetische straling; kabels en leidingen; externe veiligheid; bedrijven en milieuzonering; verkeer en parkeren; vormvrije m.e.r.-beoordeling.

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet het toevoegen van een bestemming die bescherming geniet tegen bodemverontreiniging. Zo worden de pv-panelen uitgevoerd met niet uitlogende materialen. Het aspect bodem vormt daarmee geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. Wel wordt bij de realisatie een nulmeting uitgevoerd om de huidige bodemkwaliteit in beeld te brengen.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.
- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder
Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen, die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen, de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Relatie voorgenomen ontwikkeling
Een zonnepark met energieopslagsysteem is geen geluidgevoelige functie. Met de realisatie van het zonnepark worden ook geen geluidgevoelige functies aangebracht, waardoor het zonnepark zelf geen bescherming tegen geluidsoverlast vereist. In het kader van een goede ruimtelijke ordening worden de richtafstanden uit de VNG-uitgave ‘Bedrijven en milieuzonering’ aangehouden. Voor transformatorstations met een vermogen minder dan 10 MVA geldt een richtafstand van 30 meter voor geluid. Transformatorstations met een vermogen tot 100 MVA geldt een richtafstand van 50 meter. Binnen het zonnepark worden drie transformatoren, een inkoopstation en een energieopslagsysteem, bestaande uit meerdere batterijunits, transformatoren en omvormers, geplaatst. Voor een energieopslagsysteem wordt dezelfde vergelijking gemaakt als bij een zonnepark.

De dichtstbijzijnde gevoelige (woon)bestemming (Hoendiep Oostzijde 53) is gelegen op circa 65 meter van de rand van het plangebied. Echter worden de technische installaties, zoals het transformatorstation en de batterijopstelling, in de oostelijke punt van het zonnepark op meer dan 100 meter van deze woning gerealiseerd.

Hiermee wordt voldoende afstand tot de woningen gehouden, waardoor er geen sprake zal zijn van geluidshinder door de installaties in het zonnepark en het energieopslagsysteem.

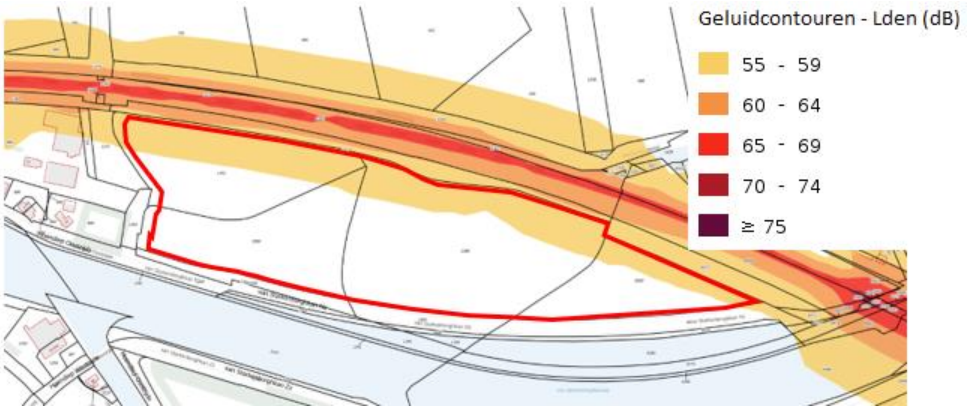
Volledigheidshalve is door Novar geluidsberekeningen gemaakt ten opzichte van omliggende (bedrijfs)woningen aan de Industrieweg, Sloep, Hoendiep en Hoendiepoostzijde. De woning aan de Industrieweg betreft een bedrijfwoning wel op ca. 130 meter van de beoogde energieopslagsysteem is gelegen. Gekeken wordt naar de grenswaarden dan blijkt dat de batterij niet zorgt voor een onaanvaardbare geluidsbelasting. Een goed woon- en leefklimaat voor het aspect geluid kan worden gegarandeerd.

Vermogen	5	*MW*		
Capaciteit (4-uurs batterij)	20	*MWh*		
Afstand tot dichtstbijzijnde woning	130	*m*		
	Dag	*Avond*	*Nacht*	*Etmaal*
Grenswaarde op woningen bedrijventerrein	55	50	45	55
Over- of onderschrijding	-18,5	-16,5	-14,5	-15
Grenswaarde op woningen normaal	50	45	40	50
Over- of onderschrijding	-13,5	-11,5	-9,5	-10

Figuur 28. Grenswaarde en onderschrijding bij de woning aan de Industrieweg.

Geluidsreflectie

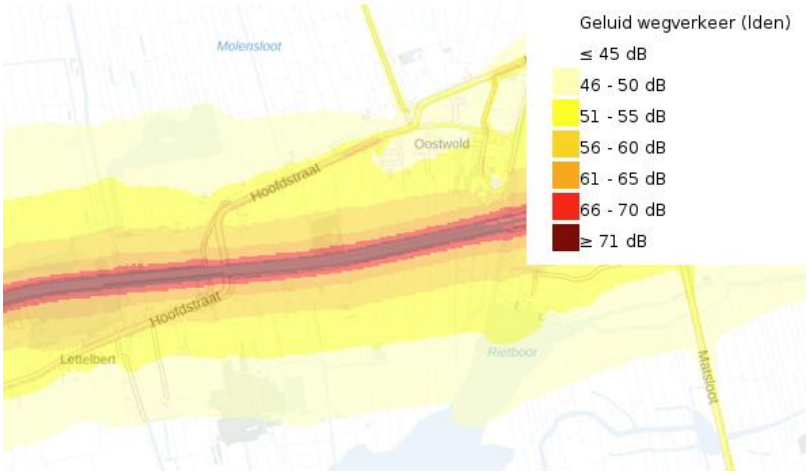
Hierboven is aangegeven dat de geluid producerende installaties geen geluidshinder tot gevolg hebben. Hieronder wordt ingegaan op het effect van het zonnepark op de reeds aanwezige geluidsbelasting. Hiervoor is met de spoorlijn Groningen – Leeuwarden, ten noorden van het plangebied, relevant. Onderstaande afbeelding geeft de geluidsbelasting afkomstig van de spoorlijn weer(in Lden). Voorliggend zonnepark kan het geproduceerde geluid zowel blokkeren als verder dragen, afhankelijk van de oriëntatie en hellingshoek van de pv-panelen.

Figuur 29: Uitsnede kaart Geluid van treinverkeer (Lden)

Vanwege de oriëntatie en hellingshoek van de panelen is er sprake van opwaartse reflectie van het geluid afkomstig van de spoorlijn. Daarnaast is er sprake van demping van het geluid door middel van de landschappelijke inpassing langs de noord- en westzijde van het zonnepark. De aanwezige geluidsgevoelige bestemmingen zijn gelegen ten westen van het zonnepark en ten zuiden van de spoorlijn. De panelen worden geplaatst in parallel lopende rijen, waarbij de panelen op het zuiden zijn gericht. De panelen zijn zodoende niet gericht op de spoorlijn. Dit heeft tot gevolg dat er vrijwel geen voor de omgeving waarneembare geluidsreflectie zal zijn.

Uit eerdere onderzoeken, waaronder een door Peutz uitgevoerd onderzoek[4] , is gebleken dat de geluidsbelasting met maximaal 0,2 dB kan toenemen als gevolg van reflectie en dat dit als verwaarloosbaar wordt geacht. In het genoemde onderzoek was sprake van een zonnepark nabij een snelweg. Onderstaande kaart toont het geluid afkomstig van de snelweg A7 ten zuiden van Zuidhorn ter vergelijking met het geluid afkomstig van de spoorlijn. Te zien is dat de geluidsproductie van de snelweg (> 71 dB) hoger ligt dan het geluid afkomstig van een spoorweg.

Figuur 30: Uitsnede kaart Geluid van wegverkeer (snelweg A7)

Op basis van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat het aspect geluidsreflectie geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). Om te berekenen of een wijziging in het aantal verkeersbewegingen een negatieve impact heeft op de luchtkwaliteit, is er een NIBM-tool ontwikkeld. In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

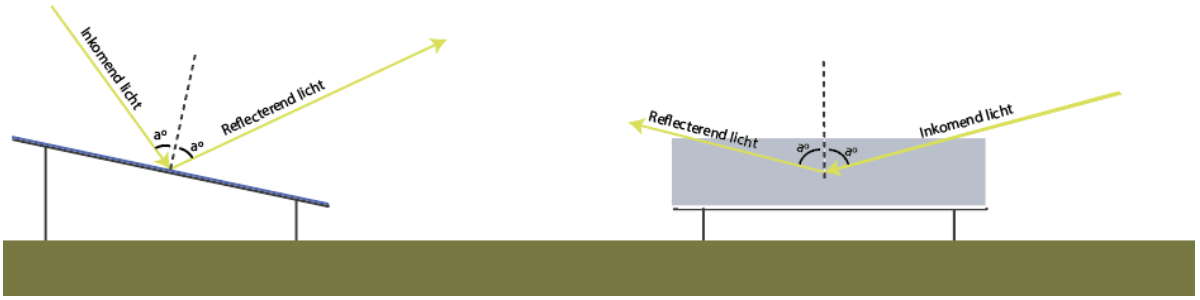
Relatie met de voorgenomen ontwikkeling
De NIBM-tool is geraadpleegd om te bepalen of de ontwikkeling bijdraagt aan vermindering van de luchtkwaliteit. Volgens de NIBM-tool draagt een ontwikkeling 'niet in betekenende mate' bij als de toename kleiner is dan 800 verkeersbewegingen per dag (waarvan 5% vrachtverkeer). Gedurende de aanleg en ontmanteling zijn er tijdelijk meer verkeersbewegingen. Dit aantal blijft ruimschoots onder de 800 per dag. Gedurende de exploitatie is er zoveel (of zelfs minder) verkeer als nu het geval is. Enkel voor onderhoud en beheer zijn een niet significant aantal verkeersbewegingen nodig. Vergeleken met de huidige situatie, waarin de percelen in agrarisch gebruik zijn, is er in de toekomst minder verkeer.

5.5 Lichtreflectie

Het zonnepark bestaat onder andere uit de realisatie van pv-panelen, welke het zonlicht opvangen. Hierdoor is het mogelijk dat het zonlicht zorgt voor schittering van de pv-panelen. Indien er sprake is van schittering door de

[4] https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0296.BGBKampbroek5-G01/b_NL.IMRO.0296.BGBKampbroek5-VG01_bd10.pdf

pv-panelen, dan is dat op moment dat de zonnestralen zo erg reflecteren op de pv-panelen, dat de lichtweerkaatsing in het oog waargenomen kan worden. Voor de lichtweerkaatsing zijn twee soorten licht die gereflecteerd kunnen worden. Dit betreffen direct licht en diffuus licht. Direct licht wordt als meest hinderlijk ervaren, doordat direct licht bestaat uit zonlicht wat niet weerkaatst of afgebogen wordt. Bij reflecties van direct licht kan de schittering, ondanks de beperkte kans, in een uiterst geval zorgen voor verblinding. Diffuus licht is licht dat is verstrooid, doordat het bijvoorbeeld door wolken heen schijnt. Het licht komt hierbij niet uit één plek. Verblinding door diffuus licht is zeer onwaarschijnlijk. Het licht dat weerkaatst wordt heeft altijd dezelfde uitgaande hoek als ingaande hoek (zie figuur 16). Hierdoor zijn factoren, zoals hoogte, oriëntatie en de hellingshoek van de pv-panelen van belang voor de lichtweerkaatsing. Daarnaast zijn ook de locatie van de waarnemer en de hoogte en hoek van de zon relevant voor de lichtweerkaatsing.

Figuur 31: Bij reflectie van zonlicht is de inkomende hoek altijd gelijk aan de uitgaande hoek, ten opzichte van een loodrechte lijn op het oppervlak van het paneel

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In het zonnepark worden pv-panelen van de modernste generatie toegepast. Zo wordt zonlicht bij deze pv-panelen optimaal geabsorbeerd. Zodoende wordt de kans op schittering als gevolg van lichtweerkaatsing op de panelen beperkt. De panelen hebben een vlakke ligging met een kleine hellingshoek (10°), waarmee enige restschittering/glinstering wordt geminimaliseerd. Daarnaast wordt het zonnepark landschappelijk ingepast met o.a. struweel, waardoor het zicht (en daarmee ook mogelijke hinder van reflectie) zo veel mogelijk wordt weggenomen. Door de huidige opstelling van de panelen en landschappelijke inpassing van het zonnepark op voorgesteld plangebied wordt eventuele reflectie beperkt, waarmee naar verwachting geen sprake is van hinder voor een waarnemer op hoogte van het maaiveld. Daarnaast wordt geen hinder verwacht voor omliggende woningen of omringende wegen. Hiermee vormt het aspect lichtreflectie geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.6 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische (ELF-EM) velden ontstaan. Voor elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij bij woningen een grens aan de veldsterkte wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (µT). De GGD adviseert om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van dit zonnepark door de afstand van onderstations en transformatorhuisjes tot woningen en gevoelige bestemmingen zo te kiezen dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 µT komt.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen'[5] wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden door transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 µT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations. In voorliggend plan wordt voor de

[5] RIVM-rapport 609300011/2009

transformatorstations, omvormers en het inkoopstation een grotere afstand aangehouden dan 7 meter ten opzichte van woningen in de omgeving. Met de gekozen afstand van de technische installaties tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen (minimaal 100 meter) wordt ruimschoots voldaan aan de advieswaarde van 0,4 µT. Derhalve mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling bij voorliggend plan geen gezondheidsrisico vormt. Ook energieopslagsystemen bestaan uit transformatoren en omvormers. Bij voorliggende vergunningsaanvraag is een uitgebreider one-pager bijgevoegd inzake de elektromagnetische velden, waaruit tevens blijkt dat onder normale omstandigheden geen sprake is van een gezondheidsrisico.

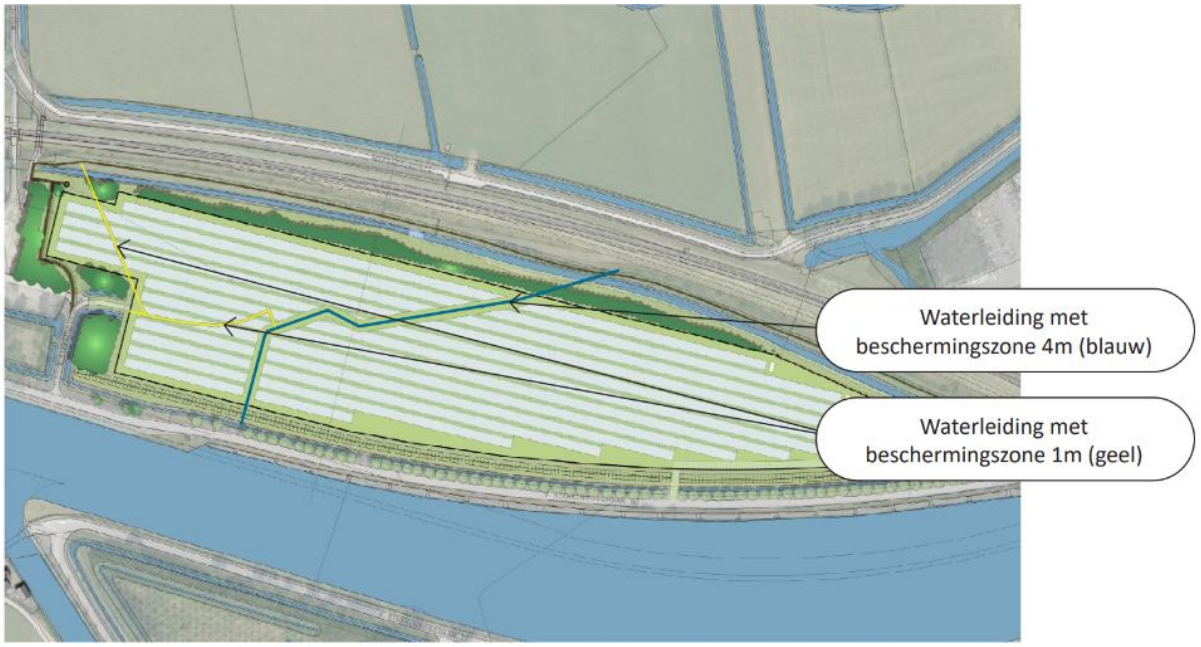
5.7 Warmteontwikkeling

Recente studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonnevelden sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonnevelden. Direct rondom zonnevelden zijn eventuele temperatuurverschillen deels, dan wel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
Op basis van de onderzoeksresultaten is het niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen tussen het zonnepark en het omliggende gebied. Binnen en rond het plangebied zijn meerdere elementen aanwezig die zorgen voor verkoeling, zoals watergangen en groenstructuren. De landschappelijke inpassing zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

5.8 Kabels en leidingen

Binnen het plangebied zijn twee waterleidingen aanwezig met een beschermingszone van 4 respectievelijk 1 meter (zie figuur 17). Met de inrichting van het zonnepark is rekening gehouden met de aanwezigheid van deze leidingen en de bijbehorende beschermingszones.

Figuur 32: Aanwezige waterleidingen binnen het plangebied

Aanvullend op bovenstaande wordt in het kader van de veiligheid bij de werkzaamheden en voorkomen van schade aan kabels en leidingen in voorbereiding op de aanleg van het zonnepark een KLIC-melding gedaan. Indien blijkt dat in het plangebied overige kabels of leidingen aanwezig zijn, worden de werkzaamheden afgestemd met de beheerder van die leidingen.

5.9 Externe Veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor de omgeving ten gevolge van een ongeval bij de productie, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen en de kans dat hierbij dodelijke slachtoffers vallen. In het geval van een ruimtelijke plan dient het milieuaspect externe veiligheid onderzocht te worden. Het kan bronnen van veiligheidsrisico's mogelijk maken en of bestaande risicobronnen beïnvloeden. Er moet worden onderzocht of het plan voldoet aan de geldende normen.

Beleidskader
Er zijn verschillende besluiten en regelingen voor de verschillende typen risicobronnen:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
- Voor transportroutes over de weg, het water en het spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
- Daarnaast is in sommige gevallen het Activiteitenbesluit milieubeheer en/of het Vuurwerkbesluit van toepassing.

Toetsingskader
Externe veiligheid (geldt voor Bevi, Bevt en Bevb) maakt onderscheid tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

- Waar het plaatsgebonden risico groter is dan 1*10^-6 per jaar mogen bijvoorbeeld geen woningen of kantoren worden gebouwd.
- Kunnen door een ongeval grote groepen personen overlijden, dan moet worden verantwoord waarom dat aanvaardbaar is. In de verantwoording van dit groepsrisico motiveert het bevoegd gezag wat er wordt gedaan om dat risico in de hand te houden.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
De voorgenomen ontwikkeling voorziet niet in het toevoegen van een bestemming die bescherming geniet tegen externe veiligheidsrisico's. Anderzijds betreft een zonnepark in het kader van externe veiligheid geen risicobron voor in de omgeving aanwezige bestemmingen die bescherming genieten tegen risicobronnen in de omgeving.

5.10 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- Het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- Het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling
De realisatie van het zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De transformatorstations en het inkoopstation hebben een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met

transformatorvermogen tot 10-100 MVA', milieucategorie 3.1. Voor deze activiteit bedraagt de grootste richtafstand 50 meter (geluid). Dit betekent dat wordt geadviseerd om, voor een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden ten opzichte van gevoelige functies als wonen. De meest dichtstbijzijnde woning(en) zijn gelegen op een afstand van circa 240 meter ten zuiden van de locatie van de technische installaties. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de minimale richtafstand van 50 meter. Hiermee is het plan passend binnen de geldende regelgeving en richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering'.

5.11 Verkeer en parkeren

De realisatie van het zonnepark heeft geen significante invloed op de verkeers- en parkeerbelasting. Het plangebied dient hoofdzakelijk in de aanleg- en ontmantelingsfase bereikt te worden. In deze periode is er tijdelijk meer verkeer en extra parkeerbelasting. Gedurende de exploitatie zijn een te verwaarlozen aantal verkeersbewegingen en parkeerplekken nodig ten behoeve van beheer en onderhoud. Het plangebied wordt ontsloten via twee toegangspoorten langs de weg ten zuiden van het plangebied (Van Starkenborghkanaal NZ), op ruime afstand van de aan deze weg gelegen erven of woningen. De overlast voor omwonenden of andere weggebruikers wordt hierdoor beperkt.

5.12 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in de 'D-lijst' van het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan over activiteiten die voorkomen op de D-lijst beoordeeld moet worden of er een milieueffectrapport gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- Belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- De kenmerken van het project;
- De plaats van het project;
- De kenmerken van de potentiële effecten.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet nodig voor het voorgenomen plan. Uit jurisprudentie is gebleken dat een zonneveld niet kan worden aangemerkt als een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water' (cat. D 22.1), omdat een zonnepark geen thermische (verbrandings)installatie is. In een zonnepark wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie.

Daarnaast is uit diezelfde uitspraak gebleken dat een zonnepark evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonnepark kan naar het oordeel van de Afdeling niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij is van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonnepark in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting. Om dit te voorkomen is een

Landschappelijk Inrichtingsplan opgesteld (nadere toelichting in paragraaf 2.4). Uit de beschrijving van de milieuaspecten in dit hoofdstuk en het vorige blijkt dat het zonnepark geen milieugevolgen of hinder veroorzaakt. Het zonnepark wordt aangelegd met respect voor de bodem. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De ecologische waarden zijn in beeld gebracht.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel[6], waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[7].

De conclusie is dat er geen belangrijke nadelige gevolgen ontstaan voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit m.e.r. niet noodzakelijk.

5.13 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

[6] ECLI:NL:RBOVE:2018:3422
[7] ECLI:NL:RVS:2019:2770

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan. De ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid worden omschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofstukken is omschreven op welke manier het voorgenomen plan past binnen het relevante overheidsbeleid. Hieruit is gebleken dat er voor de uitvoering van het project geen ruimtelijke en milieukundige belemmeringen zijn. Op dit aspect is het project dan ook uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Initiatiefnemer heeft middels keukentafelgesprekken met directe omwonenden en bewonersavonden voor de bredere omgeving de omgeving betrokken bij de totstandkoming van voorliggend plan. Het participatieverslag is als afzonderlijke bijlage bij voorliggend document gevoegd. Ten aanzien van de omgeving wordt het plan uitvoerbaar geacht.

6.3.2 Vooroverleg

Het Rijk
Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie
Het plan wordt voor vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, toegezonden aan de provincie Groningen.

Waterschap Noorderzijlvest
Middels het doorlopen en indienen van de Digitale Watertoets is voorliggend plan voorgelegd aan het Waterschap Noorderzijlvest. Tevens is in de planvormingsfase ook vooroverleg geweest tussen initiatiefnemer en het waterschap. De aanwezige primaire- en secundaire watergangen blijven buiten de begrenzing van het plangebied. Er worden geen wijzigingen aan de watergangen doorgevoerd en de watergangen blijven voldoende bereikbaar voor onderhoud door het Waterschap. Waar nodig wordt een vergunning aangevraagd voor werkzaamheden binnen de beschermingszone van de aanwezige watergangen. Hiermee is het belang van het Waterscha Noorderzijlvest voldoende geborgd.

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering Zonnepark

De realisatie van het zonnepark doen de initiatiefnemers voor eigen rekening en risico. Daarnaast kan voor de realisatie van het zonenpark een SDE++ worden aangevraagd nadat de omgevingsvergunning voor de realisatie van het zonnepark is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragraven blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlagen

- Bijlage 1: Landschappelijk inpassingsplan
- Bijlage 2: Participatieplan
- Bijlage 3: Participatieverslag
- Bijlage 4: Quickscan flora en fauna

Eelerwoude
Op weg naar 100% natuurinclusief